

ČESKOBRATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

ČESKÝ BRATR

TÉMA

MLÁDÍ V CÍRKVI

- 7 Sté výročí: Habemus ČCE!
- 11 Rozhovor s farářkou a poutnicí
- 30 Dobré zprávy na cestě k samofinancování
- 36 Diakonie: Češi a cizinci u jednoho stolu

*Mládež na Zbytově, podzim 2017
foto Benjamín Skála*

ÚVODNÍK

3 Mladá stoletá církev – D. Ženatá

AKTUÁLNĚ

TÉMA

- 7 Biblická úvaha – K. Müller
- 7 Habemus ČCE – A. Rozbořilová
- 11 Z pouti se člověk vrátí jiný
– D. Ženatá
- 14 Otázka na tělo

NÁSTĚNKA

MOJE CÍRKEV

- 21 Žít z radosti, která se nevyčerpá
– Š. Grauová
- 23 Klubko jazyků při setkání křesťanů
– R. Ridzoňová
- 24 Když Bible hoří tak, že chytí srdce
– M. Jüptnerová Medková
- 26 Věci kolem sebe opravdu můžeme
změnit – J. Kašpar
- 27 Na zkušené ve sboru Saské luterské
církve – P. Queisnerová
- 29 Projekt VENITE – M. Richterová
- 30 Dobré zprávy na cestě
k samofinancování – R. Mazur

DIAKONIE

- 36 Češi a cizinci u jednoho stolu
– L. Michalová, A. Fendrychová

SLOVO

- 38 Konfirmace – T. Pavelka
- 40 Otevřený dopis vojenských kaplanů
- 41 Poznámka k otevřenému dopisů
– P. Pokorný
- 41 Únor na Islandu – A. Palán
- 42 Nevyžádané rady mládeži
– L. Ridzoňová
- 44 Po stopách baroka v Čechách
– J. Kirschner
- 45 Žijí svou vírou teď, dnes, tady
– S. Jacobea

ÚVODNÍK

Mladá stoletá církev

Je sto let hodně, nebo málo? Stoletá stařenka, zejména čilá, soběstačná a s bystrou myslí, je hodna důstojného obdivu. Na druhou stranu – co je sto let ve srovnání s dějinami lidstva, s existencí křesťanstva, s věčností?

Tématem tohoto čísla je mládí, mladí lidé v církvi. Naděje budoucnosti. Čas dospívání je z pohledu celého života vlastně velice krátká životní etapa. Pár let mezi vrstevníky – při schůzkách křesťanské mládeže, společných výletech, brigádách, setkáních, sjezdech. Toto období je však důležité, snad nejdůležitější ze všech. Hledáme životního partnera, dokončujeme vzdělání a zařizujeme si život do budoucna. Kotrmelců nebo neúspěchů asi každý pár zažije, ale po jejich překonání jde životem dál zocelen a posílen. Kéž i naše evangelická církev jde dál dějinami jako mladá stařenka či stoletá mladá dáma s nadějným výhledem a posílena vším, čím za sto let prošla.

V historické části rubriky Téma se tentokrát dočtete o tom, co předcházelo generálnímu sněmu evangelických církví v roce 1918, v části věnované současnosti přinášíme rozhovor s mladou farářkou. Můžeme nahlédnout, jak mladí dnes uvažují, co je pro ně důležité, proč a kam cestují, jak ovládají cizí jazyky. Na titulní straně i uvnitř listu nás provázejí fotografie Benjamína Skály, dvorního fotografa snad celé církve. Jsou z akcí mládeže, jak je fotograf zachytil coby jeden z účastníků během loňského roku.

Více slunce v předjarním měsíci a inspirativní čtení přeje všem čtenářům

Daniela Ženatá

Den pro Kubu

Letošní Den pro Kubu se uskuteční v úterý 20. března v Praze a začne v 17 hodin bohoslužbami v kostele u Martina ve zdi (Martinská 8).

Chrámová sbírka poputuje na podporu kubánského časopisu pro mládež *Nota del cielo*. Následovat bude průvod městem a večerní program v Knihovně Václava Havla.

Na pomoc znásilňovaným ženám v Kongu putuje téměř půl milionu

Loni v září vyhlásila synodní rada ČCE mimořádnou sbírku pro nadaci Panzi Foundation, která financuje provoz nemocnice v Kongu, pomáhající znásilněným a zmrzačeným ženám. Sběrka vynesla 434 515 korun a my děkujeme všem, kdo přispěli.

Znásilnění je v Kongu používáno jako velmi ničivá válečná zbraň. Cílem není uspokojení sexuální touhy, ale zmrzačení žen, které při-

náší rozklad celých komunit, v nichž jsou ženy často hlavní ekonomickou silou. Oběťmi jsou nejen dospělé ženy, mladé i staré, ale také dívky, včetně kojenců.

Na loňském valném shromáždění Světového luterského svazu o této situaci mluvil Dr. Mukwege, který v roce 1999 založil v Kongu nemocnici, poskytující pomoc těmto obětem. Práci této nemocnice financuje právě nadace Panzi Foundation, jíž výtěžek sbírky poputuje.

Autopůst – zamyšlení nad vztahem k životnímu prostředí

Co můžeme udělat pro svět kolem nás? I k takovému zamyšlení vede postní období, tedy čas před Velikonocemi, který letos začíná 14. února. Autopůst je výzva strávit postní období (nebo alespoň jeho poslední týden) bez auta či používání auta vědomě omezit. V České republice se tato událost koná pravidelně od roku 2011 a účastní se jí několik stovek lidí. Inspirací se stala podobná snaha v Rakousku a Německu.

Autopůst by měl být impulzem k hlubší úvaze nad naším přístupem k životnímu prostředí. V Bibli, v příběhu stvoření světa je člověk pověřen na Zemi jejím správcovstvím; měli bychom se proto chovat k naší planetě zodpovědně. Ideálně by měl mít autopůst přesah i do pozdější doby – aby si lidé vyzkoušenou možnost natrvalo uchovali.

Akci připravuje poradní odbor pro otázky životního prostředí ČCE ve spolupráci s Českou křesťanskou environmentální sítí.

Aktuality připravila Jana Vondrová

Vzkaz seniora Brněnského seniorátu na únor

Jednou jsem byl pozván na oběd a můj spolustolovník se mne zeptal, zda mi chutná. Odpověděl jsem celkem bezmyšlenkovitě, že ano, a on mi řekl: „To buďte rád. Já jsem chuť ztratil. Mně je jedno, co jím.“ A mně to začalo vrtat hlavou. Představte si, že jíte – a nic. Nemáte z jídla žádný požitek.

Já vím, že jsou na světě věci horší. Ale mám obavu, že tak jako onen pán ztratil chuť k jídlu, nám se často ztrácí radost ze života. Představte si, že něco uděláte a nemáte z toho žádnou radost. Ale ne proto, že jste to pokazili, ale protože je vám to jedno.

Letos probíráme na biblické hodině knihu Kazatel, na kterou jsem si troufl jen díky výbornému komentáři Filipa Čapka. V něm se píše: „Shledal jsem, že není nic lepšího, než když se člověk raduje z toho, co koná, neboť to je jeho podíl... Takový člověk příliš nemyslí na dny svého života, protože Bůh oblažuje jeho srdce radostí.“ (Kaz 3,22; 5,19)

A já si s překvapením uvědomil, co mi předtím nedocházelo. To, že má člověk z něčeho radost, není samo sebou. Když ztratíte chuť, je vám jedno, co jíte. A když se neumíte radovat, nevíte, proč žít.

Ale Bůh radost dává. Když se podíváme na strom u cesty, potěší nás, jak je krásně košatý.

Když spravíme doma splachovací nádržku, máme radost, že zase funguje. Když upečeme jablkový závin, máme radost, že ostatním chutná. Když napíšeme kázání, máme radost, že druhé povzbudí.

Tu radost si však my lidé neumíme naordinovat ani zařídit. Radost je to navíc, co nám Pán Bůh dává při všem našem pachtění a snažení. Kdo se té radosti otevře, daleko snáz zvládne všechno těžké, co nás potkává a co nám hrozí. Více každodenní radosti, to je to, čeho je nám potřeba.

Jiří Gruber

TÉMA: MLÁDÍ V CÍRKVI

modlitba únorová

za mladé lidi prosím
za jejich rozhlížení
hledání
odvahu i touhu být sví

za mladé děkuji
za jejich chuť do života
bláznivé nápady
schopnost neplánovat

Pane Bože
buď s nimi když riskují
když chtějí všechno zkusit
když se bojí budoucnosti

o porozumění prosím
o toleranci
mezi generacemi
odvahu uvolnit místo

aby se mladí setkali s vírou
aby měli odvahu být nejen sví
ale i tví
prosím Pane Bože

*modlitba **Lenky Řidzoňové,**
kresba Petra Fischerová*

Ticho

Časně ráno, ještě za tmy, Ježíš vstal a vyšel z domu. Odešel na pusté místo a tam se modlil. (Mk 1,35)

Ježíš znal význam ticha. Uměl mluvit, kázat, křičet a povolávat, ale hlavně uměl být potichu. Tím že mlčel, toho často řekl víc. Věděl, kdy promluvit a kdy mlčet; kdy ticho vyloženě křičí. Z prázdného hrobu se nic neozývá, a přece hrob sám o sobě volá. Teď Ježíš odchází už za tmy ven, pryč z města. Odchází na pusté místo, daleko od davů, pryč ode všeho. Odchází od lidí, aby tu pak pro ně mohl znovu být.

V naší době, plné vykřičených reklam a poutačů pozornosti, je ticho nežádané zboží. Kolik ruchu kolem nás je! Jenomže ticho pomáhá uvědomit si, co člověk vlastně potřebuje, a halas okolí nám v cestě do sebe jen brání. Ticho nám pomáhá nazřít, kdo vlastně jsme a kam směřujeme. Dokážeme se koncentrovat a najednou citlivěji vnímat sebe a své okolí. Ovšem stejně jako je důležité umět odejít z hluku davu, televize, internetu, tak je důležité umět odejít z hluku vlastních myšlenek, které naší myslí pádí a ne a ne se zpomalit, ba zastavit. I v momentech ticha totiž nejvíce hlučíme my. Ve tmě a tichu se najednou ozývají s nebyvalou silou naše myšlenky, vzpomínky a budoucí naděje.

Ne každý dokáže sám se sebou vydržet. Chvála odvážným bojovníkům, kteří se každý den pouští do boje se svým vnitřním drakem, který se stává v tichu zřetelným. Postav se mu tváří v tvář. Prožij vše, co

máš v této jeskyni ticha prožít a pak pokorně čekej s modlitbou na rtech na svítání. Kolikrát jsi už zažil svítání s modlitbou? Kolikrát jsi viděl, jak světlo přemáhá stín a v tom jsi cítil Boží přítomnost? Chvilí je tma, černo, nic není vidět. A hle! Slunce vstává. Černá už není černá, ale šedá s mnoha odstíny. Kousek slunečního kotouče se objevuje nad obzorem. Svítá! Svítá i naděje! Zazpívej Bohu oslavnou píseň. Vyjádři svou lásku a úctu. Dívej se jako Bůh, když to vše stvořil, a řekni si jako on: Je to dobré!

Je to vzácná a krásná chvíle! Dříve či později tě stejně myšlenky vyruší. Za Ježíšem taky přišli učedníci... Chtěl být sám se sebou, obrátit se k svému Otci, pohlédnout na stvoření a být se Stvořitelem. Potřeboval se nadechnout, aby mezi lid zase mohl jít. Jdi tedy a hledej samotu ve společenství s Bohem.

Karel Müller,

farář Pražského seniorátu pro mládež

100 LET ČESKOBRATRSKÉ CÍRKVE EVANGELICKÉ

Habemus ČCE!

Na cestě k církvi (2/2)

Ani vzájemná shoda na sjednocení pod jednu církev, k níž augsburští i reformovaní dospěli při příležitosti husovského půlmilénia roku 1915, ještě nebyla krokem posledním.

K vzniku nové církve totiž mezitím na obzoru vyrostla nová překážka: první světová válka. Čeští evangelici si dobře uvědomovali, že v atmosféře války budou všechny pokusy, směřující ►

jakkoliv k rozmachu národní myšlenky, pečlivě potírány, a že založení nové církve bude muset ještě počkat. Soustředili se tedy na drobnější, zejména vnitřní záležitosti, které měly alespoň částečně připravit půdu pro případ, že by nastala situace pro vznik církve příhodná. A vskutku – když roku 1916 umírá císař František Josef I., jde o předzvěst toho, že se věci dají do pohybu. A tak se 16. května 1917 schází důvěrná schůze představitelů českých evangelíků, kde je po referátech Josefa Součka a Josefa Hromádky přijato následující usnesení: „Čeští evangelíci cítí živou potřebu a touhu, aby zřízena byla samostatná česká národní církev evangelická, jdoucí ve stopách české reformace, a na základě tomto aby povstala i jednota nynějších historických církví českých.“ Tato závažná slova znamenala ještě v područí rakousko-uherské monarchie jistou odvalu; přesto však byl výsledkem této schůze také výbor a ke sjednocení českých evangelíků v jedinou církev byly vytyčeny další kroky. Těžiště této sjednocovací práce přitom spočívalo ve shromážděních vždy několika sousedících sborů různého vyznání. Tímto způsobem se postupně sbory propojovaly napříč českými zeměmi. Ne vždy ovšem se stejným zápalem; například na Poličsku se připojovaly sbory s výhradami, o zdrženlivém postoji Moravy svědčí i výsledek předběžného plebiscitu, v němž se pro sloučení vyslovilo pouze 19 moravských sborů ze 41. Moravané měli podporu i ze strany svých farářů, kteří sjednocovacímu hnutí vyčítali zejména věroučnou neurčitost.

Různé hlasy se ozývaly také ze stran dalších evangelických církví. Nejvíce nakloněna se zdála vzájemnému propojení být ochranovská Církev bratrská, ovšem po 28. říjnu 1918, když se změnila právní situace, se prohlásila za jedinou oprávněnou dědičku původní Jednoty a od sjednocovacích snah se distancovala. Sympatie sjednocovacímu hnutí projeвили také baptisté, z jejich slov je ovšem patrné, že by s připojením souhlasili jen tehdy, kdyby hlavní zásadou nové církve byla svoboda a žádná striktní nařízení (křest, členství, církevní zřízení, talár apod.). Diskuse se slovenskými evangelíky byly zastaveny obavami Slováků, kteří po

neblahých zkušenostech s maďarskou reformovanou církví z r. 1842 nakonec couvli a sami sebe raději pasovali do role „dobroprajného pozorovatele“. Naopak velký zájem o připojení k nové církvi projevilo několik tisíc česky mluvících evangelíků ve Slezsku, kteří si od přináležitosti k české církvi slibovali vysvobození z národnostního útlaku, jemuž byli vystaveni jakožto menšina v polských či německých sborech.

Dokonáno jest

Nejednoduchá situace byla také v otázce, jak by se nová církev měla jmenovat. Svízelnost tohoto úkolu spočívala zejména v tom, jak skloubit dvě základní kritéria: dát církvi název vystihující její původ v české reformaci, a zároveň dát název stručný. Problematicky se jevílo již samotné slovo „církev“, které se zdálo mít v tehdejší „otráveném prostředí“ nehezký zvuk; označení „evangelická“ zase evokovalo toleranční oktroj, o jehož odstranění se usilovalo především. Přesto však kombinace těchto dvou slov měla podporu mnoha sborů, které k dosavadnímu názvu navrhovaly pouze navíc připojit některý z přívlastků „česká“, „československá“, „bratrská“ nebo „česko-bratrská“. Nejvážnějším protikandidátem „církev evangelické“ byla varianta „církev husitská“.

Právě neshoda na názvu společné církve se jevila jako jedna z posledních překážek, kterou zbývalo překonat. Vždyť vývoj první světové války dává zřetelně tušit krach rakousko-uherské strany a pád monarchie je již cítit ve vzduchu. Když Alois Jirásek skládá 13. dubna 1918 jménem celého českého národa v pražském Obecním domě slavnostní přísahu, je již téměř jisté, že osud habsburského mocnářství je zpečetěn. Veuforii z pádu Rakouska-Uherska a předzvěsti svobodného českého státu se rozplývají veškeré obtíže se spojením církví související. Ústřední výbor se konečně usnáší na svolání všeobecného sněmu českých evangelických církví, jenž by slavnostně vyhlásil jejich sloučení na základě Českého a Bratrského vyznání. Až na sněmu bude hlasováním rozhodnuto také o názvu.

Ustavující generální sněm byl svolán na úterý 17. prosince 1918 v devět hodin do Smetanovy síně

Generální sněm 1918

Obecního domu v Praze. V projevech, které postupně pronášejí jednotliví představitelé obou konfesí, nelze přehlédnout patos: padají vzletná slova o hluboké vděčnosti za osvobození národa, je vyřčen dík T. G. Masarykovi jakožto nástroji Boží spravedlnosti, ale také jsou vychvalovány protestantské ideály demokracie, svobody a odpovědnosti. Poslední rezoluci předčítají Ferdinand Hrejsa a Antonín Frinta: evangelické církve a. v. a h. v. jsou tímto sloučeny. Zbývá provést hlasování o názvu nové církve, z něž vítězně vychází znění „Evangelická církev bratrská“. Radost z přijetí jména jednotné církve ovšem evangelikům dlouho nevydrží, ani tímto okamžikem totiž ještě svízel s výběrem názvu nekončí. Tentokrát se ozvalo zamítavé stanovisko ze strany ministerstva školství a národní osvěty, které upozornilo na to, že název „Evangelická církev bratrská“ nese již podle zákona církve ochrannou. Z nového hlasování, které vyhlásil synodní výbor, tak vzešel definitivní název „Českokobratrská církev evangelická“.

Přes nostalgickou líbivost historie vzniku naší církve je třeba mít na vědomí, že ani českým evangelikům se nevyhnuly kontroverze a že i některé záležitosti spojené ČCE byly, ba dokonce stále jsou problematické.

Český evangelík, hrdý evangelík

Jedním z témat, která lze snad již označovat za přežitá, je otázka spojení národa a náboženství. O úzké sepětí národa a evangelia se zasloužila již reformace; jak Jan Hus, tak Martin Luther chtěli, aby všichni shromáždění lidé modlitbě i kázání rozuměli, a proto dali ve své duchovní praxi jazyku národnímu přednost. Není tedy divu, že oba zmínění mají zásluhy nejen v oblasti teologické, také v rozvoji svého národního jazyka: Lutherův překlad Bible položil základy spisovné němčině, zatímco Hus proslul zjednodušením českého pravopisu. V těchto případech volného (a pragmaticky funkčního!) propojení národa a náboženství nešlo o nic nebezpečného. V 19. století se ovšem tento svazek upevnil, když našel sofistikovaný základ v německé idealistické filosofii. Tato forma spojení národa s náboženstvím se zvrhla v nenávisný šovinismus a rasismus, jenž vyvrcholil kolaborací německých evangeliků s nacisty. V českém prostředí k takto obludným důsledkům nedošlo, ideologickou kolaborací se však čeští evangelíci „pochlubit“ mohou. Výkřiky přehnaného nacionalismu z jejich úst se objevují zejména v rozjitřených dobách, které nahrávají myšlence náboženského probuzení skrze uvědomění ►

národní – ať jsou to roky 1848, 1868, či rok 1918. U evangelíků, kteří se nechali touto lákavou, ale zrádnou vlnou nacionalismu strhnout, můžeme potom číst podobná prohlášení, jako je toto: „Církev má pak být totéž co národ, má značit toliko povýšenou formu národního bytu.“ I pro

zleva: doc. Antonín Boháč, laický člen synodního výboru, prof. Dr. Ferdinand Hrejsa, náměstek seniara, František Prudký, farář v Olomouci, Josef Souček, synodní senior, JUDr. Josef Král, laik, Ferdinand Kavka, synodní kurátor

Jana Karafiáta, který je dnes znám především jako autor *Broučků*, byla národnostní rovina pro možné sjednocení důležitějším aspektem než věroučná blízkost: „... My reformovaní byli jsme od počátku našim Augsburským bližší než němečtí Augsburští, neboť je k nám všecko více táhlo...“ Ostatně, i na samotném Ustavujícím generálním sněmu (!) padla v tomto ohledu velmi ostrá slova: „U nás a pro nás se náboženství a vlastenectví prostupují a kryjí... Kdyby se nás někdo zeptal: Proč jsi evangelík? Myslím, že bychom jednoduše odpověděli: Protože jsem Čech! [...] Vedle toho, že nás Bůh jako Čechy stvořil, jsme Češi proto, že nám jinými býti nedá naše náboženství, naše evangelictví!“ Právě národnostní rovina, kterou (nejen) čeští evangelíci zdůrazňovali i při vzniku nové jednotné církve, odradila slovenské evangelíky od toho, aby se k ní připojili, a je také jednou

z příčin, proč si i polští a němečtí evangelíci vytvořili církve vlastní.

Quo vadis, ČCE?

Druhým problematickým okamžikem je něco, co bychom mohli nazvat „teologická identita církve“. Již ze samotného vyprávění o vzniku ČCE je patrné, že augsburské a reformované k vzájemné spolupráci ve většině případů netáhl ani tak všeobíhající ekumenismus či vůbec teologický duch, ale mnohem spíše pragmatické, často až sebezáchovné důvody. A tak ani sloučení těchto církví se neodehrálo na výšinách teologického myšlení, a tudíž ani ne na výšinách víry. Neznamenalo jakousi teologickou syntézu, ba právě naopak: rozumělo se mu tak, „aby augsburští i reformovaní od svého upouštěli a byli méně augsburští a méně reformovaní“. Výsledkem tedy nebyl společný věroučný základ, ale naopak vzájemné vyprazdňování obou konfesí. Tento problém mohl být vyřešen buď přijetím některé staré konfese, vytvořením konfese zcela nové, anebo přijetím pouze stručného hesla. Na generálním sněmu byla nakonec zmíněna dvě vyznání starší, České a Bratrské, k nimž byla r. 1947 připojena i vyznání helvétské a augsburské. Tehdy se senior Souček zřejmě moudře domníval, že pro vytvoření nového vyznání není příhodná doba. ČCE ovšem na pilířích těchto vyznání stojí dodnes a nabízí se otázka, zda rozkročení mezi čtyři vyznání není příliš široké a nestabilní. Jistá věroučná vágnost ČCE vede mnohdy k matoucím situacím a v současnosti často přetřásanému „nedostatku identity“. Nejsou to samozřejmě jediné problémy, které bychom mohli s historií ČCE spojit. Některé v průběhu století již vyčpěly, jiné si nese církev i do dnešních dnů. Tváří v tvář všem nesnázím a obtížím, které museli naši předkové v minulosti překonávat, ovšem zbývá jen obdiv a vděčnost, že – slovy M. Rozbořila – ve společné církvi „alespoň dvěma největším houfům českých evangelíků bylo dáno nalézt jednotu“.

Zpracováno podle práce M. Rozbořila „Spojení církví augsburského vyznání a helvétského vyznání v r. 1918“.

Adéla Rozbořilová

Z pouti se člověk vrátí jiný

Šest let farářské práce s lidmi všech generací

Alexandra Jacobea (rozená Hauserová, *1985) vystudovala francouzské gymnázium v Brně, pak zkoušela studovat současně teologii a pedagogiku, po půl roce však dala přednost teologii. Při ročním studiu v Ženevě vykristalizovala odvahu jít po dokončení fakulty na vikariát, který vykonala ve sboru Brno II. Tam zjistila, že povolání farářky je něco jiného než běžné zaměstnání a že už nejspíš nic jiného dělat nechce.

Sašo, jaké máš vzpomínky na dětství?

Četné a velmi hezké. Mám benevolentní rodiče, kteří mě spoustu věcí nechali vyzkoušet a dělat a byli mi přitom oporou. Když jsem něco vymyslela já, bývali pro, když něco vymysleli oni, zajímalo je, co já na to. Samozřejmě byly věci, které mi i zakázali, ale většinou byl můj hlas brán v potaz.

Podle ročníku narození je jasné, že jsi sice ještě zažila komunisty u vlády, ale když se naše země vydala demokratickou cestou, byla jsi malá holčička. Na něco z doby kolem sametové revoluce se pamatuješ?

Chodila jsem do školky. Tak to jsem politiku opravdu moc neřešila. Ale pamatuju se, že když jsme v první třídě říkali, čím jsou rodiče – a to bylo asi v roce 1991 – nebylo úplně snadné říct, že maminka je oděvní návrhářka a táta herec.

Vyrůstala jsi v nábožensky zakotvené rodině?

Ne tak docela. Můj táta je pokřtěný a biřmovaný katolík, ale v mém dětství se to moc neprojevovalo, máma je taky pokřtěná, ale není jistota,

v které církvi, protože její maminka ji nechala pokřtít hned v porodnici a nepamatuje si kým. Na mých rodičích bylo vždycky vidět, že nějakou duchovní cestu hledají, ale nežili jsme vysloveně křesťansky. I když Bible v knihovně byla. Já jsem měla jako malá v knihovničce *Biblické příběhy pro nejmenší*, které jsem si strašně ráda vymalovala. Měla jsem štěstí, že jsem vždycky měla v blízkém okolí křesťany, ať už mezi dospělými, nebo spolužáky či kamarády.

Jak ses vlastně dostala k evangelíkům?

Když přišel do Brna-Husovic farář Štěpán Hájek, kterého můj táta znal z Horních Dubenek z divadelního festivalu Parrésia, nějak se něco hnulo a táta řekl, že by se do Husovic šel podívat. Já jsem šla s ním. Ačkoli jsem v té době měla dost katolických přátel, nikdo z nich mě vlastně nikdy do nějakého společenství nepozval. V Husovicích mě hned na prvních bohoslužbách místní kluci pozvali do mládeže. A bylo to dobré. Tak jsme tam zakotvili já i moji rodiče. Velice brzy jsem se tam cítila jak doma a požádala o křest. ▶

Vystudovala jsi francouzské gymnázium. Kdybys neodešla na teologii, možná bys dnes byla učitelka francouzštiny. Jsi s tímto krásným jazykem srostlá? Je ti k něčemu v práci a v životě?

Dlouho nebyla příležitost francouzštinu používat; když nepočítám ten rok studia v Ženevě. Za církev jsem jednou byla na konferenci v Bruselu, ale tam byl bohužel jednacím jazyk angličtina. Letos v létě jsem měla dlouhodobé studijní volno a byla na pouti. Měla jsem trochu strach, jak si povedu ve francouzsky mluvících zemích, ale šlo to dobře. Třeba se jednou ještě v nějaké životní etapě s tímto jazykem potkám více.

z jednání celocírkevního odboru mládeže

Zažila jsi nějaký impuls, který tě k studiu teologie postrčil?

Já jsem po teologii docela toužila, ale nějak jsem si netroufala, chodila jsem kolem. V maturitním ročníku jsem pořád pročítala učitelské noviny, měla zakroužkované obory, o kterých jsem se domnívala, že by mě bavily, a rozmyšlela. Na Silvestra u nás byl na návštěvě Štěpán Hájek s ženou Jitkou a ptali se: Tak co, nechceš na tu teologii? A já jsem vlastně poprvé před rodiči řekla, že asi jo, a pak už se to bralo za hotovou věc. Naši byli toho názoru, že kvalitní humanitní

vzdělání spolu s francouzštinou nemůže být na škodu, že s tím se vždycky užívím. Ale farářování rozhodně tehdy ve hře nebylo.

Nevyrostla jsi ve farářské rodině ani v její blízkosti. Jak jsi před nástupem na sbor zjistila, co všechno farářské povolání obnáší?

No, moc jsem toho nevěděla. Během studií jsem byla na praxi u faráře Jardy Pechara ve Strmilově. Tam to bylo výborné a mohla jsem vidět v praxi, jak farářská rodina žije. Ale jinak pro mě byla farářská práce velká neznámá. Až během vikariátu jsem částečně zjistila, co všechno farář musí zvládnout. A co jsem nezjistila, to pak přinesl život metodou pokus-omyl.

Pracuješ v celocírkevním i seniorátním odboru mládeže. Co si myslíš o dnešní mládeži, čím tě oslovuje?

Myslím, že to dnešní mládí má těžké. Církev je jednou z možností v bohaté nabídce a lidé se musí poměrně brzo rozhodovat, kolik jí ze svého času věnují. Leckdo na ně zehrá, protože jsou jiní, než byla mládež třeba za komunistů. Tehdy byly sbory takové ostrůvky svobody, dnes si na mladé činí nárok tolik institucí, organizací i jednotlivců, že musí cítit tlak. To jim nezávidím. Znáám spoustu krásných mladých lidí, těžko se mi říká něco negativního. Snad to, že by někdy mohli jasněji říct, co chtějí, vyslovit názor, být vyhraněnější.

Je ale přece jenom něco, co tě na generaci mladší, než je ta tvoje, vyloženě šťve?

Někdy to, že nepřijdou, když něco společně plánujeme; a ani nedají vědět. Ale oni si asi neuvědomují, že je to pro všechny na škodu, když chystám něco pro osm a nakonec přijdou dva. Na druhou stranu mě to nutí reagovat pružně.

V druhém brněnském sboru jste faráři dva. Jak se pracuje v týmu, jak máte práci rozdělenou a co máš na starost ty?

Co se týče „práce s lidmi“, snažíme se většinu věcí dělat fifty-fifty nebo aspoň poměrově. Snad jen setkávání maminek s dětmi mám výhradně na starosti já a taky učitele nedělní školy. To jsou vlastně jediné dva moje nedělené úkoly.

na Svatojakubské pouti

Co máš na farářské práci nejraději?

Moc ráda mám rozmanitost. Za tu jsem vděčná. Člověka to posouvá někam dál. Mám ráda přípravu a vedení bohoslužeb. To je moje velká láska, být to asi každý farář dělá s bázní a třesením.

Co je na té službě nejtěžší?

Ta zmíněná šíře a pestrost je někdy i zátěž. Většina členů církve se podílí na práci ve sboru podle svých obdarování – jak umí – a dobrovolnický. A přitom, když mám sama určitou vizi a chci něco dobře dělat, ta dobrovolnost je někdy na překážku. Nikoho nemůžu nutit, něco se třeba nedotáhne... To ale platí pro práci s lidmi obecně. Další věc je podobná jako třeba u práce lékařů – musím pracovat s lidmi, kteří mohou mít úplně opačné emoce. Svatba třeba přijde do situace, kdy je mi zrovna nesmírně těžko, nebo naopak mám z něčeho radost, něco se podařilo, a je tady pohřeb. To přepínání emocí je těžké, s tím se učím nějak pracovat.

Nejsi jen farářka, ale také poutnice. Jak to bylo s tvým putováním do Santiaga de Compostela?

O pouti jsem uvažovala dlouho. Někteří moji přátelé o ní mluvili jako o způsobu osobnostního rozvoje a mě to lákalo. Spojit duchovní cestu s fyzickým procesem. Něco jiného je ležet v knihách a něco jiného každý den jít se všemi věcmi na zádech. Člověk se vrátí jiný. Poprvé jsem šla kratší trasu a zažívala mnoho nového, protože jsem s poutnictvím a poutnickou spiritualitou neměla žádnou zkušenost. Podruhé už to bylo jiné.

Jak jsi přišla k libozvučnému přijetí Jacobea?

Díky svému muži. Je Čech jako já a taky poutník. Poprvé jsme se potkali na programu, který jsme měli se spolupoutnicí Martou Kučerovou u nás ve sboru po té první pouti. Pak jsme se začali sbližovat. Seznámili jsme se ale v čase již poměrně usazených životních příběhů a nebylo úplně snadné ty dva příběhy propojit. Evangelická a katolík, holka z města a kluk z vesnice, oba už také profesně celkem vyhranění, já k tomu na faře. Jacobea je přijetí španělské a souvisí právě se svatým Jakubem a svatojakubskou poutí. Tak jsme se pro ně spolu rozhodli; změna jména na úplně jiné na začátku nové etapy života nám oběma připadala důležitá. Když jsme se letos spolu octli na pouti ve Španělsku, byli ubytovatelé z našeho jména opakovaně nadšeni. Ptali se nás, jestli to souvisí s naší poutí, a my se snažili rukama nohama vysvětlit, že ano.

A co bys vzkázala čtenářům Českého bratra?

Uvažuji, kdo je pro mě „čtenář Českého bratra“... Čteme to ale prima časopis, že? (Já jej čtu taky, a ráda!) Kéž nezůstane jen u čtení. Aneb kdo něco dělá, může i něco zkazit, ale ono to třeba zas tak nevádí. Mějme v tom trpělivost – s druhými i se sebou. A dál dávejme povzbuzení, naději a radost spíš než co jiného. Protože toho jiného je beztak dost. Howgh!

ptala se Daniela Ženatá

Co pro vás znamená „křesťanská výchova“?

Filip Čapek, *pedagog a farář*

Chápu tuto výchovu s přívlastkem jako dar i závazek. Jsme zváni ke konkrétnímu jednání (často nelehkému, konfliktnímu, menšinovému), které nenese kvantifikovatelné „body“. Přesto nese našince díky Kristovu příkladu nad všemi neklidnými vodami a skrze všechny dočasné bouře tohoto světa. Je to celoživotní vzdělávání, o jehož Učitel a kvalitě nabízeného nelze mít pochyb. Lze se jen snažit a doufat.

Zdeněk Susa, *lékař*

Křesťanská výchova byla v mém životě rozhodující. Konfirmační příprava v dějvickém sboru byla v padesátých letech důkladná a trvala dva roky. Učili jsme se nejen znát Bibli a katechismus, ale i dějiny církve od počátku... Všechno mě to bavilo. Chápal jsem, že to je proud evropského myšlení a že bez jeho znalostí nemůžeme rozumět evropským dějinám ani kultuře a umění. Ale hlavním důvodem, proč jsem se stal evangelíkem, bylo společenství. Kromě rodiny tam bylo jediné místo, kde jsem se cítil svobodně. Ve skupině vrstevníků jsem mohl mluvit bez zábran o všem, volně diskutovat. To mě okouzlo a ujistilo, že do téhle party patřím. A patřím do ní pořád.

Samuel Titěra, *IT analytik*

Když se dívám na své vrstevníky, kteří s tématem dlouhodobého partnerství či dokonce manželství zápasí ještě dávno po třicítce, jsem ohromně vděčný za protestantské prostředí, ve kterém jsem vyrostl a byl vychován. Jinde bych asi nenašel radostnou a sebevědomou odvahu oženit se ve 23 letech (ani ženu se stejnou odvahou). Dodnes z toho mám radost.

Radmila Schneiderová, *psychiatri*

Žít ve víře spolu s dětmi. Aby na nás viděly, jak nám víra dává smysl a pomáhá žít dobře. Vést je k tomu, aby hledaly pod povrchem křesťanské nauky. S důvěrou přijímat, když poctivě hledají, a přitom třeba nacházejí jinou cestu, než je ta naše. Oproti jiným náboženstvím a humanismu je tu jedinečnost v odhodlání následovat Ježíše Krista – vtělení Boží – v jeho v síle i slabosti.

Taky se mi bohužel vybavují mnohé karikatury, kterých jsem se ve výchově občas dopouštěla – když jsem „služebné“ povýšila na podstatné. Pak moje bohuľibá snaha nebyla vůbec Bohu ľibá.

Martin Najbrt, *tiskařský technolog*

Vyrůstal jsem v křesťanské rodině, jsem vděčný, že mě rodiče k víře vedli. Pro víru jsem se stejně musel rozhodnout sám, ale příklad rodičů určitě pomohl. Své tři děti jsem i já pak vychovával podobně. Myslím, že nejsou důležité příkazy a zákazy, ale zda tím, co rodiče říkají a k čemu vedou, také žijí. Jeden nově příchozí do církve s uznáním ohodnotil: „Vy vychováváte děti tak, že je nevychovávejte.“

Roman Mazur, *evangelický farář, pražský senior*

Lásku a kázeň. Lásku, abychom cítili, že jsme na světě plném krásných Božích věcí a že je při nás vždy někdo laskavý, aby nám fandil (nejčastěji máma, táta a Táta). A kázeň, abychom uměli vytyčit a udržet hranice zla v nás i kolem nás...

Magdalena Trgalová, *evangelická farářka*

Žíté evangelium, ať už s výkladem, nebo bez.

JPI, foto Pavel Capoušek

SYNODNÍ RADA

Ze zasedání synodní rady 9. ledna 2018, kde bylo projednáno 27 titulů, vybíráme:

Sbory a pracovníci

Synodní rada souhlasí s ukončením zaměstnaneckého poměru Ester Čáskové dohodou ke dni 28. 1. 2018 z důvodu odchodu do starobního důchodu. SR si váží ochoty sestry Čáskové i nadále podle potřeby sloužit v církvi, a proto souhlasí se zachováním její způsobilosti k ordinované službě farářky v ČCE. SR ruší ke dni 31. 12. 2017 místo pastoračního pracovníka ve FS ČCE ve Stříteži nad Bečvou a bere na vědomí ukončení zaměstnaneckého poměru pastorační pracovnice Anny Koňarové. Synodní rada potvrzuje volbu Daniely Brodské za farářku FS ČCE ve Vrchlabí na pracovní úvazek 70 %.

Správa církve

Synodní rada vzala na vědomí zápisy z konventů Královéhradeckého, Jihočeského a Brněnského seniorátu. SR potvrzuje volbu Jiřího Pellara 1. náhradníkem seniorátního výboru Královéhradeckého seniorátu z řad laiků; volbu Blanky Nové seniorátní kurátorkou a Jana Růžičky náměstkem seniorátní kurátorky Jihočeského seniorátu na období od 11. 11. 2017 do 10. 11. 2023.

SR bere na vědomí úpravy v Řádu diakonické práce, jak je navrhla Správní rada Diakonie a projednal Poradní odbor organizační a právní.

Výchova a vzdělávání

Synodní rada uděluje faráři Mikuláši Vymětalovi dlouhodobé studijní volno v termínu od 1. 10. do 31. 12. 2018.

Farář Jan Trusina vedl a zajišťoval spolu s malým organizačním týmem více než 20 let Setkávání generací – pobyty s biblicko-terapeutickým programem. SR vyslovila u příležitosti ukončení této dobrovolnické činnosti Janu Trusinovi poděkování.

Hospodářské záležitosti

Po jednáních mezi ČCE a T-Mobile byly synodní radě předloženy k projednání návrhy dodatků a přílohy k rámcové smlouvě. SR tyto dokumenty schválila, statutáři je podepsali a 18. 12. 2017 je podepsali rovněž zástupci T-Mobile. SR schválila návrh rozpočtu pro rok 2018 jako vyrovnaný a uložila ÚCK jeho odeslání předsednictvu a hospodářské komisi synodu. SR souhlasí s tím, aby výdaje i zdroje financování projektu 100. výročí ČCE byly sledovány odděleně.

Ekumenické vztahy

Miroslav Pfann podal zprávu o návštěvě krajského folklorního souboru Bohemské frajarky v Praze ve dnech 28. 9.–3. 10. 2017 a o své předadventní cestě do Kyjeva, Pervomajska, Bohemky a Veselynivky. Na všech místech, kde krajané žijí, se očekává s nadějí příjezd manželů Erdingerových, známa jsou už i jména čtyř učitelů, kteří budou v létě v krajských sborech učit češtinu. ►

Jiří Šamšula podal zprávu ze synodu Evangelické luterské zemské církve Saska, kde byla vedena stěžejní debata o reformě církevní struktury.

Diakonie

Synodní rada jmenovala Hanu Řezáčovou členkou správní rady Diakonie ČCE a náměstkyní ředitele DČCE pro oblast ekonomiky a hospodářské správy na období 1. 4. 2018 – 31. 3. 2024.

DaZ

ÚMRTÍ

Dne 27. prosince 2017 zemřela ve věku 90 let **Libuše Dvorská**, vdova po faráři Adolfu Dvorském. Velkou část společného života prožili ve sboru ve Vysokém Mýtě, léta odpočinku pak Libuše Dvorská strávila v Moravské Třebové, kde působila jako varhanice a sborová kurátorka.

Na Nový rok 2018 zemřela ve věku nedožitých 74 let **Jana Slámová**, zakladatelka a první ředitelka brněnských škol Evangelické akademie. Její stopa v budování církevního školství i ve sborovém společenství je nepřehlédnutelná.

Dne 1. ledna 2018 zemřela ve věku 94 let v Krabčicích **Věra Betková**, lékařka a vdova po faráři a seniorovi Bohumilu Betkovi. Nejdelší část života prožila po boku manžela ve sboru Praha-Smíchov.

Ve věku 85 let zemřel 7. ledna 2018 v Děčíně lékař **Pavel Čejka**, manžel někdejší synodní kurátorky Mahuleny Čejkové.

Dne 10. ledna 2018 zemřela ve věku 87 let farářka **Milena Tůmová**, v evangelické veřejnosti známá jako dlouholetá pracovnice nakladatelství Kalich. Kromě

svého civilního zaměstnání vypomáhala jako kazatelka a učitelka nedělní školy ve sboru v Praze-Dejvicích.

DaZ

OSLAVY 100. VÝROČÍ

Radujme se vždy společně

Radujeme se, když vyjde slunce. Když jsou nám přátelé oporou. Radujeme se z víry. Radost můžeme sdílet. Jaké jsou její zdroje? Je potřeba radovat se vždy? Radovat se společně? A co nám v radosti může případně bránit?

Kdo tvoří společenství? Proč je důležité? Umíme pečovat o vztahy s lidmi kolem nás? A o vztah k Bohu, který nás přesahuje? Kam sahají hranice času, hranice věčnosti?

Českobratrská církev evangelická vznikla před 100 lety. Z radosti. Z vděčnosti. Z touhy po společenství. Odkud jdeme? Kdo jsme? A kam směřujeme?

Motto slavnostního roku 2018 zní „Radujme se vždy společně“. Stejný název má česká píseň z 15. století, která je považována za nejstarší bratrskou duchovní píseň. V evangelickém zpěvníku má číslo 397.

Hlavní celocírkevní slavnost se uskuteční 28.–30. září 2018 v Pardubicích, společně se Sjezdem mládeže. Lidé se mohou těšit na tři dny programu v Ideonu i dalších menších prostorách, v sobotu navíc přibude i program na Pernštýnském náměstí. Město zaplní koncerty, divadlo, přednášky, diskuse, výstava, filmové promítání, program pro děti.

Na 16. prosince 2018 je potom v Obecním domě v Praze naplánován slavnostní večer. A kromě toho připravujeme řadu dalších překvapení.

JV

Z CÍRKEVNÍCH ŠKOL

Zdravotnický asistent od září 2018 ve Střední odborné škole sociální a zdravotnické. Nabídka studia Evangelické akademie v Náchodě

Střední odborná škola sociální a zdravotnická – Evangelická akademie v Náchodě otevírá od nového školního roku 2018/19 nový studijní obor Zdravotnický asistent pro prvních 30 uchazečů. Jedná

se o první zdravotnický maturitní obor v historii této školy, jehož absolventi se stanou středními zdravotnickými

pracovníky, poskytujícími komplexní ošetrovatelskou péči.

Není to však jediná novinka, která tuto školu provází. Prvních 20 absolventů akreditovaného kurzu Sanitář převzalo za přítomnosti starosty města Jana Birkeho z rukou ředitele školy Davida Hanuše osvědčení již 18. prosince. Od tohoto dne již mohou absolventi kurzu vykonávat pro nás tak potřebné práce nižšího zdravotnického personálu. Další kurz bude škola otevírat v únoru.

V malé náchodské škole se tedy stále něco děje. A nebylo by to možné bez spolupráce se zřizovatelem, který v současnosti škole pomáhá vybavit nové učebny ošetrovatelství – s městem Náchodem a se zdejší Oblastní nemocnicí Náchod, a. s., kde žáci vykonávají odborný výcvik a kde najdou své budoucí zaměstnání. Děkujeme! *Jana Melícharová, učitelka*

ČCE

Nový vizuální styl

Od 1. ledna 2018 používá naše církev nové logo. Manuál k jeho používání a další užitečné informace lze nalézt na webových stránkách ústředí ČCE pod tímto odkazem: <https://www.ustredicce.cz/rubrika/824-Informace-Pro-sbory-Graficke-materialy/index.htm>

39 + 1 = týdenní zastavení on line

Navštivte www.39plus1.cz. Součet dá dohromady symbolických biblických 40. Čtyřicet dní potopy, čtyřicet let putování pouští, čtyřicet dní pokušení na poušti...

39 + 1 může ženám evokovat počítání týdnů během těhotenství, proces zrodu něčeho (někoho) velkého. I my jsme na cestě.

Zveme vás na cestu, která nás povede až do společného cíle – do Pardubic, kde 29. 9. 2018 oslavíme sté narozeniny církve. Během této cesty nás budou provázet týdenní zastavení. Pozvánka k zamyšlení, meditaci, rozjímání. Takové online „Na každý týden“. Najdete zde biblický verš, krátkou úvahu, fotografii a počítadlo, které vám řekne, kolik měsíců, dnů a hodin ještě do setkání zbývá.

Formát jsme okoukali od našich zahraničních partnerských církví; je to pokus něčím drobným přispět k většímu celku. Víme, že oslavami nic nekončí, cesta zůstává, je otevřena dál. Další důvod proč právě 39 + 1: jako symbolika otevřenosti (fakticky je od ledna do září 39 týdnů).

Všichni jsme zváni na tuto cestu vstoupit. Rozjímat, diskutovat, sdílet se. Přijměte pozvání a nahlédněte na www.39plus1.cz, nechte se inspirovat, sbírejte podněty. S radostí a v důvěře.

Olga Mrázková, Drahomíra Dušková Havlíčková

Happening PAMATUJ! 2018 6. ročník dne 8. března 2018

Vzpomeňme důstojně na oběti největší masové vraždy v historii naší země a vyjádřeme touhu a naději, že se nic takového už nikdy nestane. Zpívejme (nebo recitujme) písně těch, kdo šli na smrt 8. 3. 1944 – byli to vězni terezínského rodinného tábora v koncentračním táboře Osvětim-Birkenau, kteří šli do plynových komor. Zpívali Hatikvu (tehdy lidová píseň, dnes izraelská státní hym-

na), Shema Jisrael (vyznání víry) a Kde domov můj (česká státní hymna). 10. až 12. července téhož roku bylo v průběhu dvou nocí stejným způsobem zavražděno 6 500 lidí. Celkový počet mužů, žen, dětí i starců – počet obětí této hromadné vraždy z terezínského rodinného tábora přesáhl 10 000. Vraždění byli lidé, kteří se provinili pouze tím, že se narodili jako Židé.

Zveme zejména vokální soubory, aby zpívaly výše zmíněné písně na náměstích, v koncertních sálech, školách, kostelích a modlitebnách. Zveme všechny základní, střední i vysoké školy, střední odborná učiliště a základní umělecké školy, domovy dětí a mládeže, mládežnické

organizace, Junák, Sokol, YMCA a další, aby se zúčastnily „smutečního mementa“ PAMATUJ! 2018, při kterém se budou recitovat české verze textů tří zmíněných písní (Hatikva, Shema Jisrael, Kde domov můj), a připomenou se příslušné tragické události. Noty a texty třech povinných písní jsou dostupné na www.enoty.eu.

Registrace formou e-mailu, obsahujícího vaše jméno a příjmení, telefonní číslo a e-mail, organizaci, formu účasti (zpěv, recitace) místo a čas konání, počet předpokládaných účastníků a program posílejte na adresu marek.sle@seznam.cz, abyste mohli být uvedeni ve zprávách pro média. Video, fotografie a zprávy o proběhlém happeningu zveřejňujte vždy označené nadpisem Happening PAMATUJ! 2018.

Více informací, tipy na doprovodný program, filmy o holokaustu na <http://marekslechta.webnode.cz/impuls-pamatuj/happening-pamatuj-2017/>

Marek Šlechta

OZNÁMENÍ

Pozvánka na besedu s hydrologem

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu s hydrologem RNDr. Janem Daňhelkou, PhD., z Českého hydrometeorologického ústavu o problému hrozícího sucha. Beseda se bude konat v úterý 13. února od 17.30 (cca do 19 h.) v přízemí pražského kláštera Emauzy, Praha 2, Vyšehradská 49. **JNe**

Nabídka rekreace v Krkonoších

Celoroční rekreace v centru Krkonoš – pro skupiny a rodiny nabízíme chalupu „Muchomůrka“ ve Svobodě nad Úpou.

Bližší informace u faráře Samuela Hejzla-
ra, tel.: 603578108; e-mail: sammyhej@gmail.com.

Péče o stromy

Nabízím rizikové kácení stromů a ořez
za pomoci horolezeckých technik.
Telefon 725 281 406

Chatky na jihu zvou k rekreaci

www.chatkynajihu.cz v CHKO Třeboňsko
mají na léto 2018 poslední volné termíny.
Kapacita 70 míst, cena 4 350 Kč za čtyř-
lůžkovou chatku na týden.

Nabídka mobiliáře

Farní sbor Českobratrské církve evange-
lické v Miroslavi nabízí kazatelnu a stůl
Páně se sedadlem pro kazatele, vše v jed-
nom. Dále desku na zeď pro čísla písní
a kryty svítidel. Vše je originál, provedení
podle architektonického návrhu faráře
Zejfarta z roku 1967. Cena: vše za odvoz.

Kontakt: cce.miroslav@volny.cz

MOJE CÍRKEV

Setkání Taizé v Basileji
povánoční sraz mladých evropských křesťanů
prosinec 2017, foto Ráchel Ridzoňová

Žít z radosti, která se nevyčerpá

Basilejská pouť důvěry na zemi

Máte, přátelé v Kristu, radost? Ne? Jenom trochu? Že jste ji měli jen do chvíle, než jste otevřeli noviny? Že je nemravné se radovat, když tolik lidí na světě trpí? Pak tedy vezte, že křesťan bez radosti je protimluv a že bychom s pověstnou českou podmračeností právě jako křesťané měli něco dělat.

Vesnička na burgundském kopci

Základ ekumenické komunity v Taizé byl položen roku 1940, když se tehdy pětadvacetiletý švýcarský protestant Roger Schütz vydal do Francie pomáhat těm, na které druhá světová válka dopadala zvlášť těžce. Taizé, vesnička nedaleko demarkační linie, byla ideálním místem k přijímání válečných uprchlíků, především Židů. Tato podvratná činnost byla sice po dvou letech odhalena, ale organizátorům se podařilo včas uprchnout a bratr Roger se roku 1944 vrátil, tentokrát už v doprovodu prvních členů budoucí komunity a nastálo.

Taizé prošlo během let různými proměnami, které odrážely stav okolního světa. Postupem času se vyprofilovaly dvě hlavní linie působení: ekumenismus – v době, kdy snaha o soužití křesťanů různých vyznání působila pohoršení – a duchovní péče o mladé lidi, vystavené zmatkům měnících se časů, především postupující sekularizaci. Od konce šedesátých let do Taizé zavítalo na tři miliony mladých z celého světa: katolíků, protestantů, pravoslavných i hledajících. V době, kdy se církve čím dál častěji ptají, jak oslovit ty, v jejichž srdcích je budoucnost evropského křesťanství, skýtá činnost tamní komunity, rozkročená mezi zájmem o lidskou duši a starostí o svět, podnět hodný zamyšlení.

Pravidelná povánoční setkání evropských mladých založil bratr Roger už na konci sedmdesátých let. Čtyřicátá, jubilejní „pouť důvěry na

zemi“ 2017 se konala v Basileji, městě vybraném z několika důvodů: jako vděčná připomínka švýcarského původu bratra Rogera; jako místo, kde spolu katolíci a protestanti dlouhodobě žijí ve vzájemné toleranci a součinnosti; a jako město na pomezí dvou jazyků a tří států, z nichž jeden dokonce ani není členem Evropské unie. V důvěře ve vlídné přijetí tentokrát přijelo na dvacet tisíc poutníků a do péče o ně se zapojila tisícovka dobrovolníků. V dnešní individualizované společnosti, zaměřené na osobní prospěch, to zní jako zázrak.

O tom, v čem vlastně tkví přitažlivost Taizé, se vedou diskuse. Jako sympatizantce z jiné věkové skupiny se mi líbí, že bratři pozorně naslouchají (nejen) mladým lidem a jejich starostem, že berou vážně problémy současného světa a že tím, co hlásají, také viditelně žijí. A jistě se počítá i to, že jsou na základě rozhovorů s mladými a životních zkušeností malých komunit bratři, sdílejících život s těmi nejvydanějšími v Brazílii, Keni, Senegal, Bangladéši a Koreji, schopni pojmenovat problémy současného ▶

světa a také nebezpečí, která dnes křesťanům a církvím hrozí. Trvá důraz na ekumenu, v poslední době zaměřený hodně na pravosláví, současně se ale objevuje výraznější zájem o mezináboženský dialog, z něhož vychází třeba nová tradice víkendů muslimsko-křesťanského přátelství. Ostatně, oblíbené spojení současného převora, bratra Aloise, je „jedna lidská rodina“. Zaznělo to ve výkladu Janova evangelia i v Basileji: „Ježíš je dobrý pastýř, který má i jiné ovce. A nakonec bude jediné stádo s jedním pastýřem. On nepřišel na zem jen pro malou skupinku, ale aby sjednotil celou lidskou rodinu.“

A možná že bratry z Taizé s mladými spojuje i to, že se nebojí jít proti proudu. Na sklonku roku 2015, když se Evropa těžce srovnávala s počínající uprchlickou krizí, bratr Alois vyhlásil tématem společného hledání pro rok 2016 „Odvahu k milosrdenství“ a komunita přijala několik soudánských uprchlíků. A v situaci, kdy mnozí cítí obavy z vývoje v Rusku, severní Africe či na Blízkém východě, smutek z pnutí v Evropské unii a tíseň z hnědnutí evropské politické scény, se tématem roku 2018 stala „Radost, která se nikdy nevyčerpá“.

Radujte se v Pánu vždycky

Tak to píše apoštol Pavel Filipským – z vězení. A je to pokyn, ne-li příkaz. Křesťanská radost není něco, co někdy je, a jindy není. Je to věc rozhodnutí. Tak nám to alespoň říkal bratr Richard na odpolední dílně s podtitulem „Rozhodnout se pro radost, abychom mohli žít pro druhé“. Jsme na tom jako starší bratr z podobenství o marnotratném synu. Jsme pozváni k radosti, ale můžeme nevést. Nevést je ovšem zásadně špatně. Zaujala mě myšlenka,

že tam, kde ekumenický překlad říká „máme proč se veselit a radovat“, je v řeckém originále sloveso, které se používá pro děj nutný k naplnění Boží vůle – radovat se je náš úkol, poslání.

„Radovat se v Pánu“ neznamená, že nás někdy nepřepadají chmury. Znamená to, že se v zármutku neuzavřeme do sebe, ale vyhlížíme to nové, co se teprve rodí. Každý si musí najít vlastní recept. Bratr z komunity proslulé meditativními písněmi radí následovat krále Davida, který v Žalmu 55 zpívá své duši, aby ji rozveselil. Je to tradice, kterou v Taizé – možná pro svůj protestantský původ – založil bratr Roger: „Zpívej Kristu tak dlouho, dokud tě nenaplní klid a radost.“

Vrcholem setkání bývají čtyři večerní modlitby, při nichž nás bratr Alois v krátkých promluvách provádí hlavním tématem. Tentokrát byla pozadím jeho říjnová návštěva v Jižním Súdánu a v Súdánu, zemích rozdělených etnicko-náboženským konfliktem. „Když jsem se vrátil, ptal jsem se sám sebe: Tolik lidí nejen v Africe, ale i v našem bezprostředním okolí trpí těžkostmi, vyloučením, násilím, hladem, nemocemi, vyhnanstvím i přírodními katastrofami. Je vůbec možné mluvit o radosti, té radosti, kterou spolu s prostotou a milosrdenstvím umístil do srdce života naší komunity bratr Roger?“ Tato slova zazněla hned první večer – a z nich vyplynul i námět k úvahám pro první den: Prohlubovat zdroje radosti.

Radost, k níž jsme byli v Basileji směřováni, rozhodně není laciná. Druhý večer jsme si na tu nesamozřejmost sáhli, když nám bratr Alois vyprávěl příběh Samira, mladého uprchlíka, který krátce po příjezdu do Taizé nečekaně zemřel

na infarkt. Jeho přátelé mu společně s tamním imámem vystrojili pohřeb. V Súdánu se pak bratr Alois setkal s jeho matkou. „Po každé mé větě dodala: ‚Alhamdulillah‘, díky Bohu. Potom mi vyprávěla: ‚Byl to můj jediný syn. Manžel mě opustil. Jsem nemocná. Prodala jsem dům, abych Samirovi mohla zaplatit cestu.‘ Pak tato muslimská žena řekla slova, která Bible vkládá do úst Jóbovi: ‚Bůh dal, Bůh vzal. Bůh budiž pochválen.‘“ Ano, skutečně musíme jít k nehlubším zdrojům radosti, abychom mohli s bratrem Aloisem říct: „Osobní setkání s těmi nejzranitelnějšími nám dává možnost objevit důstojnost druhých a dostat také něco od nich... Copak ti nejzranitelnější lidé nenahraditelně nepřispívají k vytváření bratrštější společnosti? Odhalují i naši zranitelnost, a tak nám pomáhají být pokornější a lidštější. Paradoxně se pak někdy předává radost, možná jen jiskřička, ale přesto je to radost opravdová, kterou s námi ti nejchudší sdílejí.“

A tak jsme se přes témata Slyšet nárek těch nejzranitelnějších, Sdílet těžkosti i radosti a Radovat se z darů ostatních křesťanů promodlili a prozpívali k novému roku, v němž bude naším společným úkolem „prosit Ducha svatého, abychom s jeho přispěním stále víc svědčili svými životy o smíření a pokoj“. Vzorem nám může být jiná žena z Jižního Súdánu. Vyprávěla mi, jak se snaží být tvůrcem smíření a pokoje. Voda je tam na příděl. U pump někdy dochází k rozbrojům. Proto se ustavila skupina žen, která má dohled nad spravedlivým rozdělováním. Bylo to pět dní plných setkávání, nových přátelství a námětů pro další dny. Z Basileje jsme si odnesli slova poslání: „Lidé jsou stvořeni k radosti. Povolání k radosti si nemáme nechávat pro sebe, ale máme je sdílet. Radost, která pramení v Boží lásce, tato radost, která se nikdy nevyčerpá, je skrytou hybnou silou nasazení pro druhé, jež nikdy neochabne.“

Tak tedy na shledanou 28. prosince 2018 v Madridu! **Šárka Grauová**, účastnice setkání

SETKÁNÍ TAIZÉ V BASILEJI

Klubko jazyků při setkání křesťanů

Myšlenka je důležitější než gramatika

Každou návštěvu Taizé komunity ve Francii i všechna její další evropská setkání provází stejná výzva: Najít společnou řeč. Jakýmkoliv způsobem se s těmi všemi cizinci dorozumět, ať už se jedná o jednoduchou domluvu ranního srazu, náročnější rozhovory o zkušenostech z různých zemí a sborů, o sdílení osobní víry, nebo dokonce modlitbu. A přece byla Basilej výjimečná.

Basilej samotná leží v německé části Švýcarska, ale k tomu, aby se člověk dostal do Francie nebo do Německa, vůbec nemusí vyjít za město. Některé cedule a nápisy jsou dvojjazyčné a i místní mluví všelijak – to je jim přirozené a nikdo se nad tím nepozastavuje. V naší hostitelské katolické farnosti jsme zaslechli koordinátora všech

dobrovolníků, jak mluví s postarší paní, která měla také několik poutníků hostit. Na nás mluvil koordinátor anglicky, s paní začal německy, ale větu dokončil už ve francouzštině. Vše ►

samozřejmě s podivným výrazným, skoro až italským R, typickým pro místní švýcarský přízvuk.

Pro velmi jednoduchý jazyk používaný v komunitě Taizé se ujal název „Taizé English“ nebo

spíš „Taizé language“, protože si do něj každý hezky makaronsky přimíchává i jiná vhodná slova. Jednou za rok tak člověk musí zapomenout na snahu vyjádřit se co nejrychleji anebo správně podle jakési jazykové normy a uvědomí si, že podstatnější je přece jen ta myšlenka. Nebo z druhé strany: Jednou za rok člověk podstoupí několikadenní trénink trpělivosti, když musí čekat v hodinových frontách na jídlo, na záchody... a taky když se prostě jen snaží pochopit Italy, Chorvaty a Ukrajince ve své diskusní skupině, jak se jakousi podivnou patchworkovanou řečí snaží popsat dobrovolnickou práci ve svých domovských sborech. A basilejští Švýcaři jsou pro takovátro srovnání ideálními organizátory, vždyť v podobném prostředí žijí celý život.

Ráchel Ridzoňová

BIBLIOLOG

Když Bible hoří tak, že chytí srdce

Příběh mezi otevřením a zavřením Knihy knih

Text Tóry je černý oheň a za písmeny plane oheň bílý. Tím bílým je všechno, co v textu je, ale není to popsáno. Tato rabínská moudrost zaujala učitele literatury a psychoterapeuta Pitzeleho. Narazil na ni, když připravoval přednášku „vedení komunity“ pro studenty Židovského semináře. Vybral si Mojžíšův příběh a nechal mluvit mladé. A tak vznikl „bibliolog“.

Na chvíli učedníkem

Moje první setkání s tímto přístupem k Bibli vedla Dr. Susanne Wolf, farářka, studovaná klaunka a vedoucí vzdělávání ve čtyřech německých církvích. Naším příběhem bylo vyslání učedníků v evangeliu podle Marka (Mk 6,7–13) a farářka program uvedla ujištěním, že odpovídání není povinné a že žádnou výpověď nebude hodnotit jako dobrou, nebo špatnou. Pak otevřela Bibli a uvedla nás do perikopy. Vyprávěla, jak a kde přišel Ježíš

k učedníkům a pak dvakrát přečetla kousek „naší“ perikopy, celou Ježíšovu promluvu k učedníkům. A navázala otázkou: „Vy jste teď jeden z učedníků. Učedníku, co se ti honí hlavou, když slyšíš tato slova?“ Učedníci se postupně hlásili o slovo, lektorka každého vyslechla a jinými slovy zopakovala jeho výpověď. Učedník potvrdil, že ho dobře pochopila, nebo ji naopak opravil. Nakonec farářka požádala postavy, aby se vrátily zpět do Bible a poděkovali jsme modlitbou za možnost Písmo číst.

Cesta tam a zase zpátky

Bibliolog navazuje na židovskou tradici midraše, tedy výkladu Písma. Objevuje to, co je v životě postav nevysloveno, co se děje na pozadí. Tak se biblické příběhy odehrávají znovu – teď a tady. Posluchač biblického textu se totiž stává sám postavou, a tak se octne uprostřed vyprávění. Vedoucí musí být plně přítomen a pozorně naslouchat. Je

to zklidňující, soustředěné a zároveň intenzivní ponoření do příběhu.

Moc se mi líbí pravidla bibliologu. Jsou tak... německy korektní. Celé sezení má jasnou strukturu, která pomáhá soustředit se na podstatu textu. Kdo chce mluvit, přihlásí se. Kdo nechce, mlčí. Účastníci na sebe nereagují. Vedoucí nehodnotí výroky účastníků. Co se odehraje v rámci setkání, má zůstat tam. Bibliolog je symbolicky zahájen otevřením a ukončen zavřením Bible a děkovnou modlitbou za dar Božího slova.

Zákulisí

Vedoucí se na setkání připravuje podobně jako farář na kázání. „Chodí“ s textem, přečte si komentář, připraví si úvod. Ale především: zformuluje otázky k postavám příběhu. To je hlavní část přípravy. Nastupuje citlivost a úcta k textu i k lidem. Dílem moudrost, dílem zkušenost. Bibliolog totiž není frontální výklad. Vedoucí musí umět dát prostor různým hlasům a pocitům; i těm, které ho udivují.

Jak dělat bibliolog, to se člověk během školení naučí. Ale tím to nekončí. Ten, kdo chce metodu používat, učí se stále lépe naslouchat lidem i písmenům. A to se mi právě na metodě moc líbí: nekončí po biblickém programu. Dovednosti, které rozvíjí, zůstávají stále: schopnost naslouchat, empatie a citlivost a úcta k druhému. Zdá se mi, že užívání takové metody by mělo pozitivní, ba co víc, biblický(!) vliv i na chování a atmosféru v církvi.

V létě připravuje vzdělávání pro mládež VENITE školení bibliologu pro lidi do 30 let. Pokud vás metoda zaujala, sledujte stránky venite. evangnet.cz nebo napište na venite@evangnet.cz.

Marie Jüptnerová Medková

EKUMENA

Farář z Glasgow v Praze

David Sinclair bude pečovat o vztahy s anglicky mluvícími zeměmi

Kpéči o bohaté vztahy mezi Českobratrskou církví evangelickou a církvemi v anglicky mluvících zemích významně přispěje farář Skotské presbyterní církve David Sinclair. Od Nového roku působí v ekumenickém oddělení Ústřední církevní kanceláře ČCE a stráví tam následující čtyři roky. Bude se starat o zahraniční návštěvy, organizovat jejich program a podle potřeby bude k dispozici také farním sborům, které mají nebo chtějí se sbory v anglicky mluvících zemích rozvíjet partnerství.

David Sinclair byl od roku 2008 do konce loňského roku farářem Wellingtonského farního kostela v Glasgow. Předtím byl seniorem seniorátu Glasgow a tajemníkem Rady pro církve a společnost, která je součástí organizační struktury Skotské presbyterní církve. Ke své čtyřleté misi v ČR řekl: „Nastal správný čas pro novou výzvu před odchodem do důchodu.“

Do Česka přijel i se svou ženou Mary, bývalou učitelkou. Od listopadu začali oba v Praze navštěvovat intenzivní jazykový kurz češtiny, ►

jen vánoční svátky strávili ještě s dětmi a vnoučaty ve Skotsku.

Skotská presbyterní církev má s českými evangelíky dlouhodobé a těsné vztahy. Při vzniku Českobratrské církve evangelické a budování církevních struktur v roce 1918 bylo skotské presbyterně-synodní zřízení pro organizaci nově

ustavené církve vzorem. Čeští teologové chodili studovat do Edinburghu již v 19. století a první polovině 20. století; po roce 1989 se kontakty mezi církvemi obnovily. V posledních letech byli do sborů skotské církve vysláni faráři Magdaléna Trgalová a Petr Peňáz, kteří tam pracovali a žili se svými rodinami. V současnosti tuto službu koná farářka Ida Tenglerová. „Vzájemná spolupráce patří k radostným věcem naší pozemské pouti při budování těla Kristova a při společném hledání, jak svědčit o reformované víře v našem světě,“ řekl při vyslání Davida Sinclaira do Česka tajemník Rady světové misie Skotské presbyterní církve.

Přejeme Sinclairovým, aby se tato slova naplnila a aby se jim mezi námi dobře žilo i dobře pracovalo.

DaZ

ROZHOVOR S MARKUSEM MECKELEM

Věci kolem sebe opravdu můžeme změnit

říká evangelický kazatel v poslední vládě NDR

Po pádu komunistického režimu v Německé demokratické republice se do první demokratické vlády země dostal také evangelický kazatel Markus Meckel. A to ne na místo ledajaké. Stal se ministrem zahraničních věcí a byl to právě on, kdo s Hansem Dietrichem Genscherem, západoněmeckým resortním kolegou, připravoval sjednocení obou částí Německa. Při jeho podzimní návštěvě v Herlíkovicích a Vrchlabí jsme měli šanci udělat krátký rozhovor.

V letech 1989 a 1990 jste byl přímo v srdci politických událostí a občanského hnutí v NDR. Zakládal jste novou sociálnědemokratickou stranu, působil v první demokratické vládě země,

spolupracoval s Hansem Dietrichem Genscherem na přípravě smlouvy o sjednocení Německa. Co je vaší nejsilnější vzpomínkou na ty roky?

Ta úplně nejdůležitější a nejtrvalejší vzpomínka a zkušenost je, že věci kolem sebe opravdu můžeme změnit. Ano, jsou k tomu potřeba ideje, čas, štěstí, profesionalita a podobně, ale lidé jsou toho opravdu schopni, mohou být opravdovými občany.

Před rokem 1989 jste byl aktivním účastníkem demokratické opozice. Byl jste v té době v kontaktu s opozičním hnutím v Polsku (Solidarita) a Československu (Charta 77)?

Nebylo snadné takové kontakty navázat a udržovat. Nebylo jednoduché vůbec se najít. Měl jsem kontakty v opozičním hnutí v Maďarsku a Rumunsku, pár také v Polsku a ČSSR. Někteří z nás se v dru-

*vpravo Markus Meckel, vlevo autor rozhovoru
Jakub Kašpar*

hé polovině 80. let úspěšně stýkali se Solidaritou a Chartou 77. Jeden z mých přátel byl dokonce uvězněn za to, že přes hranice převezl z Polska materiály od hnutí Solidarita. Svazky s opozičním hnutím v jiných komunistických zemích znamenaly důležité povzbuzení, přidávaly nám odvahu. Snažili jsme se také podporovat propouštění politických vězňů. Pomáhalo, když se ukázalo, že se o nich ví za hranicemi.

Jak se vám po změnách na přelomu let 1989 a 1990 dařilo kloubit práci v politice s povoláním teologickým a kazatelským?

Když jsem se v roce 1990 stal poslancem a ministrem zahraničních věcí NDR, opustil jsem místo ředitele Ekumenického centra nedaleko Magdeburgu. Ale kazatelem jsem zůstal a jsem jím dodnes, se všemi právy. Nicméně v církvi nemám žádné konkrétní zařazení.

Mezi spoustou věcí, v nichž se angažujete, je i turecká genocida Arménů v roce 1915. Jak jste se k tomuto tématu vlastně dostal?

Myslím si, že historická vina pro nás musí být výzvou. Tuhle zkušenost si neseme v řadě oblastí z různých dob naší historie. V průběhu Velké války jsme jako Němci byli spojenci Osmanské říše, tedy dnešním jazykem Turecka, a věděli jsme, co se tam v roce 1915 dělo. Existovaly zprávy o probíhající genocidě a taky o lidech, jako je pastor Johannes Lepsius (více o něm viz Český bratr 12/2017, pozn. autora), snažících se pohnout Německo k nějaké intervenci, která by ty hrůzy zastavila. Máme tedy jasnou společnou odpovědnost za to, co se stalo, a já ji cítím. V roce 2011 se nám s kolegy podařilo v Lepsiusově rodném domě v Postupimi otevřít muzeum – Lepsiushaus, abychom pomohli připomenout odkaz muže, který neváhal udělat tolik možného i nemožného, aby Arménům pomohl, aby německou veřejnost informoval a přiměl německou vládu k jednání. Neuspěl, ale to jeho roli nesnižuje. Temný stín to vrhá na ostatní.

Další informace o aktuální práci Markuse Meckela najdete na www.markus-meckel.de

připravil Jakub Kašpar

SBOR PARDUBICE

Jak je milé, když si vás v cizím prostředí někdo všimne

Na zkušené ve sboru Saské luterské církve

Jako pastorační pracovnice ze sboru ČCE v Pardubicích jsem prožila čas od 19. října do 30. listopadu loňského roku na stáži v Německu, ve sboru luterské církve v Reichenbergu, nedaleko Drážďan. Jedná se o vesnický sbor, který má spolu s dalšími třemi vesnicemi asi 1400 členů. Působí zde farářský pár, sbor vede farář, farářka se stará o konfirmandy a učí náboženství na gymnáziu.

Působí zde také katechetka a církevní kantorka, která vede zpěv a hraje na varhany, dále kostelnice a úřednice v kanceláři.

Nahlédla jsem do všech sekcí sborové práce

Navštívila jsem postupně skoro všechna sborová setkání, jsou těm našim velmi podobná. Uve- ►

du proto pro příklad jen něco nevšedního – ples k výročí založení gymnázia, den Diakonie v Drážďanech, svátek svatého Martina, ples v předvečer Dne reformace... Sama jsem vykonala i pastorační návštěvu probíhající v němčině, byla jsem také třeba v kapli na letišti v Drážďanech nebo v drážďanském církevním ústředí. A stihla jsem si i odskočit na konzulát k říjnovým parlamentním volbám.

Konkrétně

Myslím, že němečtí přátelé z luterské církve umí více prožít své církevní svátky. Například Den reformace, který byl velkolepý, chystali rok a půl předem. Otázkou je, jak slavíme my. S odstupem si myslím, že i výročí mistra Jan Husa by si bylo zasloužilo možná více.

Podobně i připomínka zemřelých poslední neděli církevního roku. Kostely jsou tady v tu dobu plnější, pozůstalí přijdou, aby slyšeli jméno svého zemřelého, aby dostali útěchu i posilu; a přijdou i s dětmi. My čteme jména zemřelých při sborovém shromáždění, a já si teď myslím, že pro pozůstalé můžeme dělat víc.

Křest. Kolik z nás zná jeho datum? Stává se, že křtem vše končí. Přitom s pokřtěním se stáváme členy církve, dalo by se tedy říct, že po narození je to druhé nejdůležitější datum. V německém sboru si výročí křtu ve shromáždění připomínají pětkrát do roka. Kázání je potom tematicky zaměřeno a ti, o které jde, dostanou požehnání.

Večeře Páně. Při vysluhování každý osobně vyslechne, že tělo a krev Kristova se za něho vydá-

vají. Vysluhuje se i dětem – po předchozí přípravě. A každé bohoslužby zazní i Apoštolské vyznání víry. Sbírka se odehrává během písně do „pytlíku“, farář s presbytery za ni pak při modlitbě poděkuje.

Na co můžeme být my hrdí

Zmíním otevřenost našich sborů a atmosféru zvěstování slova Božího. Sama jsem zažila, jak je dobré, když přijdete poprvé a někdo si vás všimne a podává vám v neznámém prostředí pomocnou ruku.

Závěrem

I v evangelickém Sasku mají problémy. Překvapila mě malá účast při bohoslužbách a určitá izolovanost skupin, které se scházejí v týdnu. V neděli nemívá farář pod kazatelnou stejné lidi, nějak se to vše střídá, miji, což je pro soustavnou práci náročné. Pro konfirmandy je určitá účast při bohoslužbách povinná, chodí však na bohoslužby sami, bez rodičů. Sbory se kvůli úbytku peněz slučují a lidé si těžko zvykají na to, že v každé vesnici už nebude farář.

Nicméně společné aktivity sboru, města a školy byly pro mě naprosto novou zkušeností a procentuální zastoupení evangelíků ve společnosti je něco, co v Čechách neznáme.

Děkuji ekumenickému oddělení, pardubickému staršovstvu, německému sboru a také své rodině, že jsem stáž mohla absolvovat. Vracela jsem se s pocitem, že jsem se i přes jazykovou bariéru stala součástí širokého sborového společenství.

Pavla Queisnerová, pastorační pracovnice

Hýbat životními kótami je dobrodružství

Práce s mládeží v církvi

Projekt VENITE nabízí vzdělávání mládeže i pracovníků s mládeží. Ptali jsme se faráře Pavla Juna, odborného garanta tohoto projektu:

Proč vzdělávat právě mládež?

Není už pozdě?

Vůbec. Mladí lidé se učí uchopit život a víru svobodně a existenciálně. Dětem se kladou „životní kóty“ (odsud, potud, tudy...) a dospělí se pak o ně opírají. Ale dospívání je úžasná doba, kdy se s „životními kótami“ může a má hýbat. Mohou se vytáhnout a znovu (i zkusmo) „umísťovat“, a přitom se dá prožít, co opravdu obsahují a znamenají. Nádherné dobrodružství, krásné objevování...

Čeho byste chtěli dosáhnout?

V souvislosti s projektem vznikla velmi vážná, hluboká, chvílemi i vášnivá diskuse o práci s mládeží v církvi. A objevilo se dost palčivých témat. Teď jsou před námi výzvy, které mohou v této práci konkrétně pomoci.

Jaké ambice na tomto poli máš ty sám?

Příznám, že po mnohaleté farářské práci v církvi a s mládeží by mi stačilo, kdybychom pomohli k tomu, aby mladým lidem stálo za to v prostoru a společenství církve zůstat.

Co by je k tomu mělo dovést?

To že vytuší: Za řečí víry, která zní tak často cize nebo častěji až trapně banálně, se skrývá cosi, kvůli čemu má smysl zůstat. Byl bych rád, kdyby poznali, že v souvislosti s příběhem Ježíše Krista se otvírá nádherný rozměr života i jeho smysl.

Kde podle tebe potřebuje mládež nejvíce pomoci?

Myslím, že nejvíc je potřebí dodat onu naději (tušení), že stojí za to „zůstat“ a angažovat se, že se tu skrývá „poklad v poli“. Konkrétně můžeme pomáhat s tématem víry, učit se je promýšlet a komunikovat. Nabízíme výuku programů, v kterých se otvírá evangelium.

Na co se v rámci projektu těšíš?

Je hezké potkávat v církvi angažované zvědavé lidi a vidět, jak spolu mluví o církvi, o Kristu... Je to velmi inspirativní.

Proč VENITE?

V jako Víra

E jako Evangelium

N jako Následování

I jako Inspirace

TE jako Tradice

Můžeš ještě říct pár slov k logu?

Otevřené dveře a prostřený stůl symbolizují otevřenost, pozvání k vejiti (venite). Způli vyčárkovaná ryba na pootevřených dveřích představuje hledání křesťanského tajemství.

O projektu VENITE

Loni jsme připravili víkendové semináře pro seniorátní odbory mládeže (SOM). Podařilo se nám ►

proškolit 10 z 13 těchto odborů. Nabídlí jsme dva tematické semináře, jeden s mezinárodní účastí.

Letos připravujeme seminářů několik, pro veřejnost bude asi nejlákavější víkend s pracovním názvem „Jak jen to říct?“, kde probereme komunikaci z různých úhlů pohledu; i s pozvaným psychologem. Na jaře zopakujeme víkendová setkání pro SOMy. Náplní je tentokrát dílna s názvem „Jak

připravit zamyšlení pro setkání mládeže“ a přednáška „Gramatika víry: Jeden Bůh a Spasitel“. Víkend doplňujeme dalším programem na přání konkrétního SOMu.

Dále se otevře „grantový systém“, ve kterém budeme mládeži na její projekty rozdělovat peníze.

Sledujte naše webové stránky – <http://venite.evangelnet.cz/>.

Miriam Richterová

NA CESTĚ K SAMOFINANCOVÁNÍ

Dobré zprávy

Solidarita a dosažení důstojných platů

Zásadním úkolem přechodu naší církve na samofinancování je zajištění kazatelských platů. Jednak jde o částku relativně vysokou, která tvoří asi polovinu církevního rozpočtu, jednak platit si sami vše ostatní (provoz, opravy...) jsme zvyklí již dlouhou dobu.

Všechna čísla v tomto článku budou hrubě zaokrouhlena. Laskavý čtenář však odpustí, v krátkém článku o složité problematice nelze jinak. Vliv inflace také vynecháme, protože bude v dalších letech hrát obdobnou roli na straně příjmů i výdajů. Všechna čísla jsou tedy uvedena v současných hodnotách.

Nedosažitelný půlmiliónový cíl?

Mnohé to překvapí, ale aby mohl farář sboru dostat měsíční plat 29 000 Kč hrubého (nynější celostátní průměr), musí církev zajistit 40 000 Kč. Asi čtvrtinu nákladů totiž spolýkají prvotní odvody zaměstnavatele, které se na zaměstnancově platovém výměru vůbec neobjeví. Roční téměř půlmiliónová částka (12 x 40 000) vypadá na první pohled pro většinu sborů jako nedosažitelný cíl. Zdání ovšem klame.

Cestu k zajištění financování kazatelských platů rozdělíme na pět úseků. Každý úsek reprezentuje přibližně 100 000 Kč, které musíme každoročně na svého faráře odněkud získat.

První meta: zdolána hned na startu

Téměř všechny sbory mají pro své faráře služební byty. Faráři je obývají za podmínek mnohem výhodnějších, než je dnes běžné. Platí nízké nájem, většině farářů sbory dokonce přispívají i na energie a služby. Členové staršovstev si totiž dobře uvědomují, že kazatelské platy dnes ani zdaleka nedosahují onoho výše zmíněného průměru. Proto je tímto způsobem nepřímo doplňují.

*Stříbo ani zlato nemám,
ale co mám, to ti dám.
(Sk 3,6)*

Autor těchto řádek odhaduje (velmi zhruba!) nynější průměrnou reálnou hodnotu tohoto zvýhodnění (výrazná sleva na nájemném ve služebním bytě + příspěvek farářské rodině na energie a služby) na 8 500 Kč měsíčně, tedy asi 100 000 Kč ročně. Tento benefit bude muset být dříve nebo později z daňových důvodů začleněn do celocírkevního mzdového systému. Reálně to ovšem pro sbory nebude znamenat zátěž navíc, protože na režim služebního bydlení jsou farnosti vybaveny a jsou navyklé již velmi dlouho. První úsek cesty k samofinancování jsme tedy ušli hned na začátku díky zavedenému a provozovanému systému služebního farářského bydlení.

Druhá meta: současný odvod

Na samofinancování se systematicky připravujeme již od roku 1993. Povinný odvod do církevního personálního fondu za každý plně obsazený kazatelský úvazek se každoročně zvyšuje. Právě v letošním roce dosáhl významné symbolické částky 100 000 Kč. Díky tomu máme za sebou již druhou část společné cesty k samofinancování. Ukazuje se, že představitelé a staršovstva sborů umějí nalézat nové zdroje i způsoby informovanosti a osvěty. V mnoha farnostech, především menších, je rovněž zřetelné, že když je reálně ohroženo konkrétní místo „jejich“ faráře, jsou členové ochotni své finanční příspěvky zvýšit velmi výrazně. Výše průměrných salárů v menších a chudších sborech tak zahanbuje leckdy nás, členy sborů větších a bohatších.

Třetí meta: z investičních výnosů

Přibližně 80 % z každoročně vyplacených restitučních náhrad rozhodl synod spořit do investičních a nemovitostních fondů. Tato rezerva a její výnosy začaly být od roku 2016 využívány na dorovnání peněz, které v rozpočtu církve nyní chybějí kvůli snižování státního příspěvku. Především však tyto naspořené prostředky vytvoří změkčující „polštář“ pro budoucí období úplného samofinancování.

Celkový objem těchto prostředků dosáhne zanedlouho půl miliardy Kč. Naši správci a in-

vestoři dokážou dlouhodobě tyto prostředky zhodnocovat nad míru inflace. To dává reálnou šanci zajistit v budoucnosti významnou část (minimálně pětinu) potřebných prostředků na každého faráře z výnosů těchto fondů.

Rozběhne se letošní synod k čtvrté metě?

Relativní zátěž sborů a jejich členů při přechodu na samofinancování je v současnosti velmi rozdílná: Povinnost odvodu do personálního sboru za obsazený úvazek je stanovena paušálně pro všechny obsazené sbory stejně, ať mají salárníků 40, nebo 200, ať zdělili velký nájemní dům, nebo ne.

Proto se synod bude na jaře 2018 poprvé zabírat variantními návrhy na částečné rozrušení povinných odvodů do Personálního fondu. Zohlednit by se měla především personální síla sboru (počet účastníků bohoslužeb a salárníků) a obrát běžné i hospodářské činnosti. Tímto způsobem by mohly větší a bohatší sbory, které zvládají dosavadní postup k samofinancování bez větší námahy, významně pomoci menším a chudším sborům, které svého duchovního přesto doložitelně potřebují. Ve vzájemné solidaritě bychom tak mohli vyrazit k pomyslné metě čtvrté.

Jsou to dobré zprávy?

První dvě mety máme již úspěšně za sebou. Na třetí metu mají za celou církev dobře naslápnuto správci a investoři našich fondů. O rozběhu novým způsobem ke čtvrté metě možná rozhodne jarní synod. Do konečného cíle sice ještě chybí meta pátá, k jejímu dosažení ovšem máme ještě celých 25 let. Snižující se státní příspěvek bude totiž vyplácen do roku 2029 a restituční náhrady do roku 2042.

Nejsou to dobré zprávy? A nebudeme moci našim farářům nakonec dopřát platy vyšší než průměrné?

Roman Mazur

(Autor je předseda strategické komise synodní rady, v tomto článku ovšem vyjadřuje své osobní postoje.)

Proč to říkat pomalu, když to jde říct rychle

Ohlédnutí za Janou Slámovou (30. 3. 1944 – 1. 1. 2018)

Jana Slámová zemřela 1. 1. 2018. Nabízíme vám slova, která na jejím pohřbu v Blahoslavově domě v Brně 13. ledna pronesl její syn Petr Sláma.

Jana se narodila ke konci války v rodině Víta Hřivny, úředníka na ministerstvu financí, a Jaroslavy, rozené Šustrové. Byla nejmladší ze tří sester; starší byla Božena (provdaná Vytasilová), nejstarší Eva (provdaná Nadrchalová). Maminka byla s dětmi doma, když ale bylo Janě 11, zemřela. Nepraktický JUDr. Ing. Hřivna pak vychovával své tři dcery sám. Pomocí mu byly dvě dobré víly Janina dětství, „bábinka“ neboli Klára Fisherová z rodiny chicagských Čermáků, vdova po prvorepublikovém generálu Ludvíku Fisherovi, s nímž si vzali Janinu budoucí matku v době jejího dospívání do Prahy na vychování, a bábinčina služebná Stázinka. Atmosféra prvorepublikové elity v padesátých letech, vystrašeně zahnané do kouta, kafe a štrúdl v ozdobném porcelánu, anglická konverzace a pionýrský šátek na krku. Po jedenáctiletce bylo z kádrových důvodů vyloučeno jít studovat pedagogiku, Jana se ale dostala na ČVUT.

1961 v dejvické mládeži, Jana druhá zprava

Druhým domovem jí už tehdy byl evangelický sbor v Dejvicích s farářem Janem Čapkem a silnou skupinou mládeže. Čilá účast na probouzející se

kultuře 60. let, samostatně chystané biblické programy, v létě brigády v Jeseníkách a v NDR, v neděli večer Martin ve zdi. A v tomto prostředí se potkala s Janem Slámou, farským synem z Uherského Hradiště a také studentem stavební fakulty. Po svatbě v roce 1963 (vdávala se v 19 letech) žili ještě pár let v Dejvicích, tam jsem se narodil já (Petr) a Ondřej.

V roce 1969 zachytili manželé inzerát na kosťelnické místo v Jeseníku. Fara a kamenný kostel v ohromné zahradě, z dětského pohledu hotový ráj, pro Janu a Honzu kromě pravidelného úklidu sborových prostor každoročně hektar parku ke shrabání, k tomu oba na plný úvazek ve stavební firmě Rudné doly.

V roce 1974 se rodina přestěhovala na druhou stranu Jeseníků, do Rýmařova, města montovných okálů. Jana jako stavařka tam po nějaké době začala na místním gymnáziu vyučovat technické obory. Učitelství byl její dávný sen, a tak po večerech pilně doháněla, „předžvejkávala“, jak říkala, látku, kterou velely osnovy. Kde mohla, tam si ale – třeba i v deskriptivní geometrii – odsakovala k tématům ze života, jako byly rodinné a partnerské vztahy, smysl práce apod. Zažil jsem několikrát, že se ve třídě zmožená únavou z vektorů a kružnic kreslených na tabuli ozvalo z lavic: „Soudružko, pojďme si raději povídat...“

V evangelickém sboru v Rýmařově však Slámovi našli úplně jinou formu křesťanství, než jakou znali z Dejvic. Kazatel Jan Trnka byl odchovanec probuzenecké Snahy, sbor se skládal z proletářů ze všech koutů Moravy a Slovenska, kteří přišli osídlit Sudety, i z několika dalších, odsunutých sem jakoby do vyhnanství. V okolí Rýmařova působilo několik výrazných kněží nebo kazatelů svobodných církví. I když doma dál platilo za státní svátek, když k nám na návštěvu přijel někdo z dejvické minulosti, Jana s Honzou v osmdesátých letech stále víc objevovali půvaby pietistické a katolicko-charismatické víry. V rozkopaném pohraničí se totiž jevila jako

mnohem životnější, existenciálnější a terénu přiměřenější forma. Vzpomínám si, jak Jana na oslavě padesátin Honzy Čapka v Sázavě v roce 1984 vy-

1975 první narozeniny dcery Marty

razil dech Ladislavu Hejdánkovi, který v diskusi mobilizoval evangelíky k intelektuální práci, protože jinak nás – varoval – katolíci převálcují. Na to Jana prohlásila, že nechápe, proč bychom se měli „s katolíky pořád casnovat, když my v Rýmařově s nimi máme tak báječné vztahy“.

Idyla na rýmařovské gymnázium skončila v roce 1985, když jsem se po maturitě přihlásil na teologii. Po sérii nátlakových pohovorů zrušili na gymnázium předměty, které Jana vyučovala, a přiměli ji k odchodu. Zklamalo a mrzelo ji tehdy mlčení některých, o to vděčnější byla za podporu jiných. Rád bych zmínil slova tehdejšího ředitele podniku Okal Jana Žižky, který v době vrcholícího tlaku ve škole Honzovi řekl: „Neboj se, já tu tvoji zaměstnám jako inženýrku.“ A jak řekl, tak učinil.

V roce 1987 se Slámovi přestěhovali do Brna, kde tehdy žili Honzovi rodiče a kde si s jejich pomocí koupili dům. Listopad 1989 zastihl Janu Slámovou jako pečovatelku. Zřejmě to byla i tato čerstvá zkušenost, že hned zkraje svobodné doby začala tvořit spolu s několika přáteli školu, která měla v Brně křesťansky i odborně připravit mládež pro diakonickou práci. O této bohatýrské etapě (či přesněji etapě amazonské, táhly ji hlavně tři silné Jany – Slámová, Kašparová a Nechutová, ale také právník Vláda Ptáček) by mohli podrobněji povědět

jiní, kteří u začátků Evangelické akademie v Brně stáli spolu s ní, ať jako učitelé, nebo jako studenti. Janě tou prací narostla křídla. Probudilo se v ní umění improvizace, praktičnosti a rychlého rozhodování. Jako ředitelka školu provedla několika vlnami akreditací, řešila bezpočet pedagogických a technických problémů – i rodinné poměry studentů. Hodně se trápila otázkou, jak zajistit ve škole křesťanský charakter. A nám doma se někdy zdálo, že Evangelická akademie maminku sežrala. V té době jsme už ale my děti byly venku z hnízda nebo se k tomu právě chystaly. Honza tehdy přijal na synodní radě místo stavebního tajemníka, přes týden a někdy i přes víkend zůstával v Praze. Manželství Slámových si v té době navléklo pruhovaný dres námořníků.

Jana Slámová 2017

Poslední více než desetiletou etapu strávila Jana, tehdy již v důchodu, spolu se staronovým Brňákem Honzou jako babička postupně devíti vnoučat a jako presbyterka židenického sboru. Nám potomkům říkávala, že když nemůže spát, modlí se za nás. Ráda četla duchovní brožurky a občas přišla s nějakou základní a osobní teologickou otázkou, kterou dospělí mívají obvykle už dávno vyřešenu. Měla několik celoživotních kamarádek z brigád, z Dejvic, z Německa i z Brna. Když byl její telefon hodinu a půl obsazen, mohla za to některá z nich. O mateřskou a babičkovskou pozornost u ní člověk musel někdy trochu zabojovat – s Evangelickou akademií, s židenickým sborem, se spoustou přátel, s nějakou ►

politickou nebo teologickou otázkou. Na řadu věcí měla poměrně silný názor a zpravidla považovala za škodu nechat si jej pro sebe. Řídila se přitom zásadou „proč to říkat pomalu, když to jde říct rychle, proč to říkat oklikou, když to jde říct přímo“.

Byla mistryní včasných odchodů: nikde moc dlouho nezaclánět, aby si za mými zády nešpitili, kdy už odejdu. A v tomhle stylu nakonec odešla definitivně. Poslední etapu žili Jana s Honzou

v jednom domě s rodinou syna Ondřeje a jeho ženy Reginy. Ondřejovi a Regině, profesí paliativním lékařům, patří ohromný dík celé širší rodiny za to, že se o Janu v jejich posledních měsících a řádově intenzivněji pak v posledních týdnech tak krásně starali. Pánu Bohu dík za celý její život. A dík i všem ostatním, kdo na ni vlídně vzpomínají.

Petr Sláma, syn

fotky z rodinného archivu a B. Skála

S UPŘÍMNÝM POHLEDEM K NEBI

Zemřel farář a chartista Miloslav Vašina

V neděli 17. prosince zemřel v rodinném kruhu evangelický farář a chartista pronásledovaný komunistickým režimem Miloslav Vašina. Pohřeb se konal v sobotu 30. prosince v Praze na Vinohradech. Sborový sál byl zcela zaplněn, s bratrem Vašinou se přišla rozloučit řada jeho „kolegů v černém taláru“, včetně v bílé albě oděného přítele z ekumeny, katolického faráře Václava Vacka. Nechyběli bývalí chartisté, evangelici ze sborů, kde Míla Vašina působil (Česká Lípa a Náchod-Šonov), i hodně dalších přátel a známých. Kázal jeho nástupce v úřadě, náchodský farář Marek Bárta. V Náchodě Vašina působil nejdéle a zde také až do své smrti se svojí ženou Kateřinou žil. Mnozí hosté pak pronesli pozdravy a vzpomínky.

Miloslav Vašina se narodil 1. října 1946 v Pardubicích, vyučil se zámečníkem a až později mohl vystudovat teologickou fakultu. Státní souhlas k výkonu duchovenské služby však získal až po sametové revoluci. Vzhledem k podpisu Charty 77 byly předtím jeho šance působit jako farář velmi malé, Chartu podepsal hned v lednu 1977. Pracoval proto jako topič, kostelník, dělník v kamenolomu, sanitář. Po revoluci krátce působil v českolipském sboru a pak odešel na Náchodsko, kde kromě sborové práce deset let působil i ve vězeňské pastorační službě. O této službě vyprávěl v rozhovoru pro časopis Protestant 7/2002 (dostupný on-line). O šest let později si pak v Protestantu (3/2008) postěžoval,

že v církvi ještě nedošlo k opravdovému zpytování svědomí a vyrovnání s komunistickým režimem. Jeho život i rodinu příkoří ze strany režimu i církve muselo poznamenat. Podrobně jeho životní dráhu zpracovali editoři projektu Paměti národa, volně dostupného na internetu.

Já jsem Mílu Vašinu poznal na Českolipsku, kde žil za komunistického režimu a často se sem, mezi své přátele, se svojí ženou vracel. Několikrát do roka zde i v posledních letech kázal, a tak jsem ho mohl poznat i já, „sudetská náplava“. Jeho kázání byla procítěná, mohutná postava (vysloužil si i prezdivku „mašina“), gesta a upřený pohled „vzhůru k nebesům“, to vše na mnohé z nás silně působilo. Také pravidelně četl Českého bratra. Vždy když jsme se potkali, zmiňoval mé články o architektu-

ře nebo o Horském domově v Herlíkovicích. Držel nám palce s obnovou staré Kunzárny.

Ztratili jsme věrného čtenáře a zapáleného, ale kritického člena evangelické církve. Věřím, že

nebeský poštovní úřad najde jeho novou adresu předplatitele. Snad jeho kritickou duši nebude náš časopis na nebesích nudit.

Jan Kirschner, foto René Fluger

OZNÁMENÍ

Sbor v Teplicích hledá faráře na plný úvazek

Evangelický sbor v Teplicích hledá pastýře. Nabízíme aktivní společenství, práci s dětmi a mládeží, dobré ekumenické vztahy s ostatními církvemi ve městě. K dispozici je dvoupodlažní fara se zahradou (rekonstrukce v r. 2015). Nástup možný od října 2018.

Pro bližší informace kontaktujte kurátorku Věru Grögerovou, tel.: 721748698, případně presbyterku Ladislavu Richtrovou, email: metropol1@seznam.cz, tel.: 602180678

Sbor v Odrách hledá faráře

Farní sbor ČCE v Odrách hledá kazatele na plný pracovní úvazek od 1. 9. 2018. Bližší informace u faráře Františka Hrušky, administrátora sboru. Telefon: 736273563, e-mail: frantisek.hruska@evangnet.cz

Sbor ve Veselí hledá kazatele

Farní sbor ČCE ve Veselí hledá kazatele s nástupem od 1. 9. 2018. Jedná se o tradiční venkovský sbor, nacházející se v srdci Českomoravské vysočiny, tvořící živé společenství sester a bratří všech generací. Nabízíme bydlení v prostorném bytě na faře, k dispozici je také kancelář a garáž. Především však nabízíme pestrkou sborovou práci, za kterou budeme svému kazateli vděční

a budeme ho v této práci podporovat. Pro více informací kontaktujte kurátora sboru Josefa Trnku, tel. 728492823, nebo místokurátora Antonína Straku, tel. 605818532, email: antonin.straka@post.cz.

Sbor v Rovečném hledá kazatele

Sbor v Rovečném hledá faráře na plný úvazek, nástup od září 2019. Ke sboru náleží dvě kazatelské stanice – Nyklovice a Bystré (vzdálené do osmi kilometrů). Jsme tradiční venkovský sbor Brněnského seniorátu. Faráři nabízíme bydlení v prostorné faře se zahradou. Byt na faře 152 m², 5+1, plynové topení + krbová kamna. V obci je lékař, obchod, pošta, škola.

Od faráře očekáváme organizační a komunikační schopnosti napříč generacemi.

Další informace podá kurátorka Anna Sejbalová, tel. 732533049, e-mail: asejbalova@seznam.cz

Sbor v Zádveřicích hledá kazatele

Farní sbor ČCE v Zádveřicích-Rakové hledá (z důvodu odchodu stávajícího kazatele do důchodu) kazatele na plný pracovní úvazek. Nástup možný 1. 11. 2018. Bližší informace: kurátor L. Pastyřík, tel. 605905105, nebo farář M. Vavrečka, tel. 731626537. Na jednání se zájemci se těšíme.

MIGRACE

Češi a cizinci u jednoho stolu

Projekt DOMA pomáhá rodinám migrantů zapojit se do české společnosti

Skoro to vypadá, že když už se chceme dozvědět něco skutečného o soužití migrantů a evropských starousedlíků, musíme se podívat všude jinač, jen ne do Česka. Zatímco ve většině evropských zemí se reálné úspěchy soužití příchodích a domácích vyzdvihují a reálné neúspěchy kritizují, u nás nic. Migranti – přesněji strach z nich – zatím slouží jen jako účinný marketingový nástroj těm, kteří rádi budí pozornost, libují si v konfliktech, případně potřebují sehnat nějaké ty voličské hlasy. I u nás ale migranti normálně žijí; i u nás se starousedlíci a nově příchodzí učí společnému soužití. Dokládá to i několik krátkých zpráv, které vám přinášíme. Informují o předvánočních aktivitách projektu DOMA, který za podpory ČCE zahájila Diakonie, Středisko celostátních programů a služeb.

V říjnu se uskutečnila v kavárně Inkognito v Plzni vernisáž obrazů mladé, teprve osmnáctileté

azylantky ze Sýrie. Julie vystavila obrazy, které malovala během pobytu v uprchlickém táboře v Červeném Kostelci, zatímco čekala na rozhodnutí o azylu. Na vernisáži vyprávěla o životě v Sýrii i o tom, proč musela s rodinou utéci. Obrazy si přišli prohlédnout Češi i uprchlíci z Iráku, kteří s námi v projektu spolupracují.

Taktéž v říjnu proběhla v Brně již třetí šicí dílna. U šicích strojů se sešly ženy z Čečenska a ze Sýrie, šití se zúčastnila i rodina z Kuby, která zatím čeká na azyl, a dorazili i místní. Šilo se hlavně dětské oblečení, tepláky a čepice, někteří se teprve učili základy. Po práci jsme si povídali a ochutnávali čečenská jídla.

Tradiční pokrmy, tentokrát z Kazachstánu, se vařily a ochutnávaly i v Mladé Boleslavi. Jídlo připravovaly společně ženy z Kazachstánu a s nimi i Češky. Hlavním chodem byly tzv. manty – závitky z nudlového těsta s mletým masem

uvnitř, ale nechyběly ani saláty či sladké pečivo, které Kazašky přinesly z domova.

Že vaření je oblíbená aktivita, stmelující lidi různých národností a kultur, při níž nevadí, když lidé nemluví stejným jazykem, dokazuje i listopadová akce v Teplicích. U společného stolu se sešli Češi a rodiny z Pákistánu, Ugandy a Sýrie. K jídlu toho bylo mnoho, například pákistánské kuře s rýží, syrský jablečný koláč a těstovinový salát anebo ugandský kuskus s plackami, které se dělají z hladké mouky, kokosového mléka a vody.

21. listopadu se v Hradci Králové v knihovně konalo setkání s názvem „Pět žen, pět zemí, pět odlišných kultur a spousta otázek“. O svých zkušenostech s přesídlením do jiné země vyprávěly ženy z Iráku, Eritreje, Ukrajiny, Sýrie a Portu-

galska. Byla také spousta otázek, nejčastěji se lidé ptali na to, jak se ženám v Čechách žije, jaké jsou největší rozdíly ve zvycích a tradicích a jak vnímají nás, Čechy.

Vánoční setkání v Českém Těšíně bylo velmi pestré, jak národnostně, tak nábožensky. Na to, jak se v Česku slaví Vánoce, se přišli podívat Iráčané, Arméni, Číňané, mladý muž z Konga; a vánoční koledy spolu zpívali katolíci, evangelíci i muslimové. Téměř čtyřicet lidí zapojených do projektu DOMA, cizinci, dobrovolníci i lidé z místní komunity sdíleli navzájem vánoční zvyky a ochutnávali cukroví z různých zemí.

PŘIJĎTE SE PODÍVAT A POTKÁVAT!

doma.diakonie.cz

Lucie Michalová a Alena Fendrychová

SLOVO K TÉMATU „MLÁDÍ V CÍRKVI“

Konfirmace

Úskalí jednoho obřadu dospělosti

Když se probírám fotografiemi ze sborového archivu, u mnohých osob je fotografie z konfirmace tou poslední, na které se dotýčný objeví. A možná znáte profesní anekdotu, ve které se farář zbaví netopýřů ve věži tím, že je konfirmuje, a netopýři se tím pádem už nikdy neobjeví.

Umělý zlom

Konfirmace (latinsky confirmatio) stejně jako katolické biřmování nemá biblický základ – reformace dokonce konfirmaci zrušila, a tak se do života církve navrátila daleko později v rámci hnutí nedělních škol. Konfirmace je pokus začlenit do života církve jeden z mezníků lidského života. Podobně jako svatbu nebo pohřeb. Je to obřad dospělosti.

Dospívání ovšem, na rozdíl od založení nové rodiny nebo fyzické smrti, je proces pozvolný, ve kterém zjevný, fyzický zlom je těžké spatřit. Proto jej společenství samo muselo nějak obřadně určit. V primitivních kulturách se navíc obřady dospělosti obvykle týkaly jen chlapců; u dívek onen zlom představoval počátek menstruačního cyklu.

Tradiční obřady dospělosti mají obvykle tento scénář: Dospívající pobývají ve skupině mimo obec a plní úkoly, zažívají dobrodružství. Každý pak podstupuje nějaký šok v podobě extrémní bolesti, hluboké intoxikace či rituálního ponížení. Jeho dětská osobnost je tímto traumatem rozmetána, zemře svému dětství a stává se právoplatným členem obce.

Protože obřad dospělosti je starý jako lidstvo samo, kladu si otázku, do jaké míry můžeme „ohnout“ jeho podobu a nakolik můžeme změnit

jeho výsledek. Co však zůstalo, aniž by to bylo vědomým cílem, je, že konfirmace pro dotyčného může znamenat velkou dávku studu, trémy, nejistoty... Na konfirmanda jsou upřeny oči shromáždění a skládá zkoušku zrovna ve věku, kdy je člověk obvykle nejvíce společensky nejistý. Ze shromáždění dýchá sentiment vzpomínek, ono „také jsme si tím prošli, také jsme kdysi byli malí“, a poněkud znevažuje konfirmandovu současnou zkušenost.

Prodloužené mládí

Konfirmací ovšem dotyčný nenabude plného respektu společenství, plných práv. Stává se z něj

příslušník skupiny mládeže, jak se nevhodně říká – „mládežník“. Pořadí tradičních rituálů dospělosti je obrácené – teprve po obřadu se očekává, že bude zařazen do společenství stejně starých, ve kterém bude zažívat mladickou dobrodružství pod nevтіravou kontrolou někoho skutečně dospělého. Než by tedy konfirmace byla zlomovým vstupem do dospělosti, spíše mládí neurčitě prodlužuje. Skutečným vstupem do dospělosti se pak obvykle stane až svatba. Církev pak tiše očekává, že právě skupina mládeže bude tím místem, kde si mladý člověk najde svůj protějšek; jde vlastně o velmi benevolentní podobu domluveného sňatku.

Protože jsem to řekl

V konfirmaci, aniž by to tak někdo zamýšlel, se může jaksі probudit původní smysl obřadu dospělosti, jímž člověk umírá svému dětství a vymaňuje se z vlivu rodičů, včetně vlivu jejich náboženství. Ve své praxi jsem se vícekrát setkal s tím, že tento proces funguje; alespoň v převrácené podobě: Konverze ke křesťanství byla u více mladých lidí vymezením proti rozhodně ateistickým rodičům. To nejhorší, čeho se jejich rodiče mohli nadít.

Při výchově dětí a mládeže je tedy třeba dbát na důsledné odlišování autority rodičů a autority Boží. Ve výchově se rodič nemá o autoritu Boží opírat, nemá si zvat Boha ve výchově na pomoc. Má si vystačit s autoritou vlastní. Autorita rodiče s dospíváním dítěte zákonitě slábne – a je třeba, aby s ní zároveň neslábla i autorita Boží. Nečekaně strohá formulace smyslu rodičovství v Helvetské konfesi možná ve skutečnosti prozrazuje pokorné rozeznání dočasnosti a omezenosti rodičovského úkolu: „Především však ať (rodiče) vyučují (své děti) počestnému dílu, kterým by se živily, ať je odvádějí od zahálky a vstěpují jim ve všech těch věcech pravou důvěru v Boha tak, aby nesešly na scestí nedověrou či přílišnou bezstarostnost nebo mrzkým lakomstvím a nezůstaly bez ovoce práce.“ Zkrátka: Jsi schopen žít jednou i bez nás. A sám se budeš starat o jiné. Věříme ti a nebudeš v tom sám. Bůh ti pomůže.

Výprava do neznáma

Jak tedy dosáhnout toho, aby dospívající neměl víru spojenou s rodičovskou kontrolou, s časem nedospělosti? Odpovědí na to, jak soudím, je Písmo (ostatně jako na všechny problémy). Je záhodno, aby biblický text i bohoslužebný děj alespoň někdy, ne-li vždy, promlouval k dětem a mládeži ve své syrové podobě. Není nutné vše předžvýkat, vše učinit přístupným dané věkové skupině. Dítě i mladý člověk mají přirozeně sklon

zajímat se o to, co mu ještě není úplně určeno. Posouvat své hranice do neznáma. Sám třeba čtu při domácích pobožnostech dětem biblický text přímo z ekumenického překladu, bez výkladu. Vysvětluji, jen když se na něco ptají. Mé omezené chápání textu tak pro ně text nevyčerpává. Moje osobnost, která výklad nutně určuje a omezuje, se nestává totožnou s tím, co je víra.

Bohoslužby by pak také měly být něčím, do čeho člověk postupně dorůstá. I pro dospělého je důležité, aby obsahovaly něco – písně, formule obřadu večere Páně, formulace modliteb – co je starší než on sám, starší než jeho generace. Tím spíše je pro dospívajícího důležité, aby bohoslužbu „nevlastnila“ se svým pochopením světa generace jeho rodičů či prarodičů. Nikdy totiž zcela nerozumíme tomu, co dnes znamená být dítětem nebo mladým člověkem. ▶

Zaradoval jsem se ve svém srdci, když dospívající našeho sboru sami od sebe přestali chodit do nedělní školy a zůstali na bohoslužbách po celou dobu jejich trvání. Trochu mi to připomnělo dospívající, kteří na pouti tajně proniknou pod plachtou stanu do šapitó, kde se předvádí exotická tanečnice. Kterí větracím okýnkem proniknou po zhasnutí světel do kina na film mládeži nepřístupný.

Obřezán osmého dne

Písmo se vlastně dospíváním nezabývá – protože všichni jsme dětmi nebeského Otce. Obřízku, původně obřad dospělosti prováděný asi ve třinácti

letech, klade hned na začátek života, osmý den po narození. Už od té chvíle je dítě Izraelitou, členem obce Boží. Čeká se, že se samo zeptá „proč jíme tohoto beránka“. Stejně tak děti věřících by měly být pokřtěny brzy po narození a od počátku by měly být účastny hodu večere Páně. Ponechme dospívání jeho tajemnou neurčitost, do které vidí jen sám Bůh. Pamatujme, že my se máme menšit, kdežto dítě růst. Pamatujme, že jednoho dne si sám Bůh vyžádá naše děti, aby se on stal jejich jediným otcem. Že všichni nakonec stojíme před tajemstvím velikonoční oběti, tajemstvím, které je nevystižitelné a které přesahuje každého z nás.

. Tomáš Pavelka

34. SYNODU ČCE

Otevřený dopis vojenských kaplanů

Vážení bratři, vážené sestry, velmi nemile se nás dotklo rozhodnutí 34. synodu ČCE, podle něhož od ledna 2018 nemůžeme vykonávat v minulých letech osvědčenou praxi právoplatně oddávat snoubence. Byli jsme církví vysláni a pověřeni duchoven-skou službou mezi vojáky, tedy do prostředí necírkevního. Naše služba je primárně nemisijní, cílem není udělat z vojáků členy církve, o Bohu mluvíme, jsme-li k tomu vyzváni. Naším úkolem je doprovázet vojáky a zaměstnance resortu Ministerstva obrany ve všech situacích života, a je-li to vhodné, osobní vztah k Bohu i k církvi nezamlčet. Mezi situace, kdy mluvíme o Božím řádu, bezesporu patří i požehnání manželům a příprava na manželství. Tím, že nemůžeme oddávat ty, kteří za námi s důvěrou přicházejí, stáváme se pro ně nečitelní a nedůvěryhodní. Nesystémové rozhodnutí synodu nás staví do nerovnoprávného vztahu s ostatními kolegy, nemá oporu v církevním zřízení, je zcela neliturgické, neteologické, nemisijní, a ve svém důsledku z nás dělá duchovní druhé kategorie. Chápeme, že při uzavírání sňatků je třeba se řídit platnými záko-

ny i pravidly církve. Až dosud jsme je vždy plně respektovali. Do služby v armádě jsme vstoupili s požehnáním církve, máme dostatečné vzdělání, pastorační praxi i mnoholetou zkušenost ze sborového života. Rozhodnutí synodu tudíž považujeme za bezdůvodné a diskriminující. Proto žádáme o zrušení jeho platnosti.

pplk. v. z. Mgr. Pavel Ruml, t. č. poradce
ministra obrany pro duchovní službu

mjr. Mgr. Jan Blažek, t. č. kaplan
Ústřední vojenské nemocnice Praha

kpt. Mgr. Jiří Zedníček, t. č. kaplan
24. základny dopravního letectva Praha Kbely

kpt. Mgr. Roman Lukáš, t. č. kaplan
Velitelství vojenské policie Olomouc

kpr. Mgr. Jan Kupka, t. č. kaplan
Hradní stráž Praha

npor. Mgr. Gabriela Horáková, t. č. kaplanka
Vojenské akademie Vyškov

npor. Mgr. Dan Petříček, t. č. kaplan
74. lehkého motorizovaného praporu Bučovice

npor. Mgr. Drahomír Frühbauer, t. č. kaplan
44. lehkého mechanizovaného praporu

Jindřichův Hradec

Poznámka k otevřenému dopisu vojenských kaplanů ČCE synodu

Rozhořčení vojenských kaplanů naprosto chápu. Jejich služby si vážím. Myslím, že možnost oddávat by mít měli. Stejně jako kaplani v jiných institucích. Synodní rada podala v tomto smyslu návrh na synod v roce 2017. Ten však nebyl přijat. Mám před sebou záznam z rozpravy na synodu. Nezazněla v něm nejmenší pochybnost o významu kaplanství. Týkala se ryze technické stránky věci. Musíme být schopni nade vší pochybnost i po letech doložit, že

manželství bylo uzavřeno platně. Potřebujeme vnitřní řády a směrnice, které budou srozumitelné, jednoznačné a pokryjí všechny situace. Jasně stanoví postup a odpovědnosti. Zvláště pak to, kde a jak se povede evidence o vykonaných sňatcích. Synod současná pravidla pokládal za nedostatečná. Synodní rada nyní připravuje návrh na jejich úpravu. Doufám, že se nám podaří nalézt řešení přijatelné pro všechny.

Pavel Pokorný

NAKLADATELSTVÍ KALICH

Únor na Islandu

Odpověď dopředu nezná nikdo

Kosmas už nemá ani jeden. Ptala jsem se u nás ve třech knihkupectvích, a nic.

V Ostravě prý mají ještě dva.

Napíšu jim a nechám si to poslat domů.

Tahle diskuse proběhla před Vánoci na jednom facebookovém profilu. Potěšilo mě, že předmětem zájmu byla kniha. A rozradostnilo mě dvojnásob, že šlo o knihu z nakladatelství Kalich. Po drobné publikaci s názvem *Advent* se skutečně jen zaprášilo. Během pár dní pak zmizel z knihkupeckých pultů i dotisk. Islandský spisovatel Gunnar Gunnarsson by měl určitě radost, jak intenzivně jeho novela, napsaná ve třicátých letech 20. století, oslovila současného českého čtenáře. Kdo by to čekal, že?

Advent je příběh ohlodený na samu dřeň lidství. Stárnoucí muž se během adventu vydává do divočiny sehnat ovce, co unikly podzimnímu shánění stád do nížin. Nejsou to jeho ovce, jsou to ale živí tvorové. Sám by na takový úkol nestačil,

potřebuje přízeň Boží a pomoc svých čtyřnohých přátel. Bude mít navrch obětavost, nebo sněhová bouře?

I před nakladatelem stojí otázky, na které nezná odpověď dopředu. Jednou z nich je určení nákladu vydaných publikací. Zkušenost hra- ►

je svoji roli, ale přesto jde o věštění z křišťálové koule. Aktuální téma, známý autor, jehož minulá kniha se dobře prodávala a měla pozitivní recenze. Všechno mluví pro velký náklad. Tady se nejde splést, usoudí nakladatel – a spláče nad výdělkem. Zná takových případů řadu...

A pak je tu druhý extrém: Pozapomenutý autor odněkud z Islandu, text osmdesát let starý, příběh o přebývání v mraze a opuštěnosti. Jak může něco takového promlouvat k modernímu čtenáři? S nákladem bychom se měli držet při zemi, řekne si logicky nakladatel – a opět se zmýlí.

Právě *Advent* je jednou z knih, která překvapila. Čekali jsme úzkoprofilové zboží a dostavil se čtenářský úspěch a pochvalné ohlasy v médiích. Udělali jsme tedy druhý dotisk, v těchto dnech se kniha opět vrací na pulty knihkupectví. Snad nebude vadit, že adventní doba již minula, říkáme si. Doufáme, že nadčasový příběh v novém překladu zaujme svou syrovou podstatou další

čtenáře. Věříme, že jsme se s dotiskem nespletli. V téhle branži člověk opravdu nikdy neví...

Jak se nechat úspěchem *Adventu* inspirovat v edičním plánu pro následující rok? Vydat dalšího Gunnarssona? Nebo vyhledat jeho jinou adventně či vánočně laděnou novelu? Nebo si dát v tomto směru pauzu? Znalost prostředí nám může být při takovém rozhodování ku prospěchu, ale po pravdě řečeno, opět je to sázka do loterie.

Jeden pevný bod však při tomto tápání literární mlhou přece jen máme. Jste jím vy, naši čtenáři. Jedině vy nám můžete umožnit v této loterii vyhrát. Za sebe a své spolupracovníky mohu slíbit, že uděláme všechno pro to, aby to byla výhra společná. Děkujeme za přízeň.

A pokud *Advent* ještě nemáte, pořídte si jej. Tahle malá velká knížka opravdu stojí za to.

Aleš Palán, ředitel nakladatelství Kalich,
foto „Advent se vrací“ František Plzák

RECENZE

Škoda každé vteřiny

Jedna z nevyžádaných rad Marka Váchy

„Vstaň a chod! Copak to neslyšíš? Tam na obzoru jsou hory, tak na nic nečekej. Nadechni se horského vzduchu a potíže zmizí, vezmi své lože a chod, prohlašuji tě za zdravého! Škoda každé vteřiny.“ Slovo k textu z páté kapitoly Janova evangelia o uzdravení chromého.

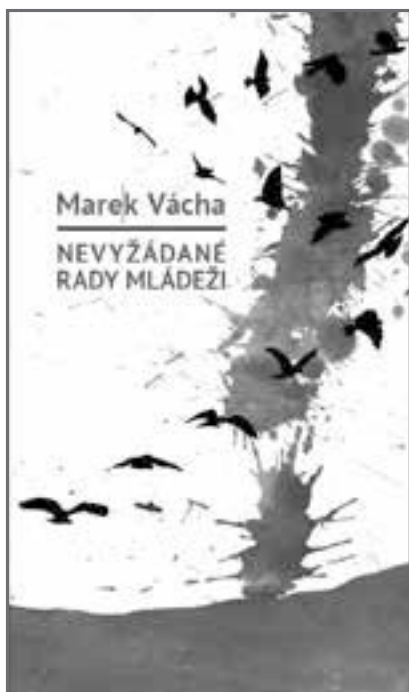
Žijte naplno! Využijte čas! Těmito výkřiky by se dala charakterizovat nová kniha Marka Váchy.

Je to tvoje cesta, tvůj život, tvoje víra, tvoje modlitba. Je na tobě, abys neprožil jen virtuální realitu, ale žil doopravdy. Dnešní doba je agresivní v tom, kolik se nám nabízí možností pozabýjet čas. „Čas, to jsou přitom zlaté vteřiny, stříbrné týdny, diamantové roky.“

Ve svých 51 letech Vácha píše: „Vnímám sám sebe již na opačné straně kopce, pomalu sestupujícího. Nervozita či žízeň je den ze dne větší. Nutkavý pocit, že se musím porvat o každou minutu času. Na rozdíl od dávných let už vím, že nepřečtu všechny knihy, které bych rád přečetl, neuvidím všechny filmy, které bych chtěl, už neudělám vše, co bych býval rád udělal... Smrt již není abstraktní možnost, blíží se velmi prakticky...“ Čas je největší z hřiven.

Čas se do nás otiskuje. To, co čteme, na co se díváme, jaké sledujeme filmy, jak rozmlouváme s blízkými, působí jako sochař rysů naší tváře. Každá cigareta, sklenička alkoholu, rozhovor, užitečný i neužitečný. Nejde ale o výzvu sedět

doma, abychom nic nepokazili, je to naopak výzva žít naplno. Kluci, je dobře utratit poslední peníze za velkou kytici růží, děvčata, oblékejte se hezky, buďte krásné. A hlavně: všichni tančete! Zkoušejte psát knihy, malovat obrazy. Nebojte se k věcem vyjadřovat, napsat do novin, říct něco do rozhlasu. Když budete psát o katolické víře do katolického časopisu, je to hezké, ale nebojte se jít s kůží na trh, do světa. Když to neřeknete vy, třeba to nikdo jiný neudělá.

Na konci filmu *Schindlerův seznam* se Oskar Schindler ohlíží zpět a místo radosti nad tím, kolika lidem pomohl a jak jsou mu vděční, se propadá do těžké deprese: „Mohl jsem jich odtamtud dostat víc!“ Žít naplno – to není jen nezabýjet, neubližovat; to je pomáhat, zachraňovat, být aktivní.

„Pokora neznamená, že se snažíš usilovně přesvědčit, že nic neumíš a nic nejsi, pokora znamená nejprve si být velmi vědom, jaká charismata v tobě jsou a jaká můžeš ještě získat a jaká v sobě můžeš nechat vykvést, co všechno v hloubi tebe ještě je ukryto, poklady, které stačí

odemknout. Jen si buď vědom, že všechno, ale opravdu všechno, co jsi získal, jsi získal shora, tvého není nic. Máš něco, co bys nebyl dostal? volá na tebe svatý Pavel.“

Některé kapitoly jako by vyzývaly k odkládání povinností a studia kvůli věcem důležitějším. „Když budeš váhat mezi školní docházkou a vycházkou se slečnou, je to na tobě; co bych udělal bez váhání já, neprozradím.“ Jedna z kapitol ale začíná slovem *Studuj!* Samozřejmě naplno, studuj v noci, studuj ve dne, studuj, když si ostatní dávají pauzy. Je potřeba, abys byl schopný, odpovědný, neprožil život marně, ale abys „vyryl rýhu do dějin“. Život nemá být především příjemný a zábavný, ale „co k čemu“. Půjčím si Váchovo přirovnání: „Když si stokrát dobře omluvím to, že zrovna nemohu cvičit s činkami, možná nemám výčitky svědomí, ale svaly mi z toho nenarostou.“

Modlete se. „Nauč se modlit a modli se, jak tančíš. Tančíš, jak žiješ. Modlíš se, jak žiješ... Modlitba šetří čas, udělej prosím tu zkušenost. Čas, který dáš Bohu, ti bude mnohonásobně vrácen zpátky.“ Neboj se být zbožný, najdi způsob, jak svojí vírou žít, najdi spiritualitu, která ti bude blízká. A spiritualitě jiných se nediv, neodsuzuj.

Víra nesmí vychladnout. Chladnoucí víra se začne zaobírat nepodstatnými věcmi: otázkami antikoncepce, přirozeného plánování rodičovství, homosexuality, potratů. Z víry se stává politické nebo obrodné hnutí. Když vychladne, otáčíme se v kostele a hodnotíme, kdo smí, a kdo nesmí jít ke svatému přijímání. Ve výctu těchto nepodstatných věcí si uvědomíme, že Vácha píše hlavně mládeži katolické.

„Nechci ukázat jednu konkrétní cestu, jedno prožívání života, to nejlepší. Nic takového není, krása je v pestrosti... Spíš v tobě chci zapálit oheň,“ čteme v úvodu knihy a Váchovi se to daří.

V anketě Lidových novin *Knihy roku 2017* skončila tato kniha na 8.–11. místě. Je dobře, že se šíří i v evangelické církvi, a to nejen mezi mládeží.

Lenka Ridzoňová

Vácha Marek: *Nevyžádané rady mládeži*.

Brno, Cesta 2017, 106 s.

Moderní učebnice barokního světa nejen pro děti

Nakladatelství Portál vydalo na podzim knihu *Po stopách baroka v Čechách*. Dnešní číslo Českého bratra je zaměřeno na mládež. Pojdme se proto v seriálu o architektuře věnovat recenzi knihy, která uvádí mladé čtenáře do světa barokních Čech a představuje jim nejen jejich bohatou kulturu, ale i způsob, jak se tehdy žilo. Děti se v ní seznámí s principy barokního umění, architektury, sochařství, malířství a literatury, se základními historickými událostmi, ale také s tím, jak vypadala města a vesnice, jak probíhaly dobové slavnosti, co se jedlo a jak se lidé oblékali. Krásně ilustrovaná kniha s obrázky Michaely Bergmannové bude děti provázet i na výletech, k nimž dává řadu tipů.

Autor Martin Bedřich studoval českou a srovnávací literaturu a dějiny umění a o barokní kultuře napsal doktorskou práci. Učil na vysoké škole a popularizoval téma při řadě příležitostí, v neposlední řadě u svých čtyř dětí. Nyní působí jako šéfredaktor nakladatelství Portál a je i součástí redakce populární katolické revue *Salve*, která také některá svá čísla věnovala problematice architektury a sakrálního prostoru.

Najít k baroku vřelý vztah je pro evangelíky někdy obtížné, a to proto, že tento architektonický i kulturní styl se časově překrývá s obdobím pronásledování nekatolíků. Nicméně třeba v sousedním Sasku řadu evangelických barokních kostelů na-

jdeme. Také většina tolerančních kostelů na našem území byla postavena ve stylu selského baroka. Architektura tedy není vždy spojena jen s konkrétní konfesí, i když třeba řada katolíků si ani dnes nedokáže představit moderní kostel bez barokizující vizáže. Toho jsme svědky zejména u interiérů, jak o tom svědčí ne vždy šťastné realizace moderních kostelů převážně na Moravě.

Naštěstí i současní „katolíčtí“ architekti si to již uvědomují, jak uvedl v popisu svého mezinárodně uznávaného kostela v Sazovicích na Zlínsku dnes asi neznámější moravský architekt sakrálních staveb Marek J. Štěpán. Kostely by se podle něj dnes již neměly navrhovat jako v baroku, kdy byl interiér kostela zcela pojednán či popsán. „Byl takovým komixovým příběhem, protože příchozí neuměli číst, a život Ježíše, světců nebo Starý Zákon tady byl v různých podobách vyobrazen. Dnes by měl být prostor bez tohoto vizuálního smogu – tedy jednoduchý, soustředěný, usebraný a čistý,“ dodává Štěpán.

Nicméně v moderním pohledu na barokní architekturu úcta a obdiv chybět nemusí. Barokní styl proměnil charakter našich měst a vesnic i celé kulturní krajiny. Nad buclatými anděličky můžeme přimhouřit oko a Bedřichova kniha nám pak může objasnit, proč křivky a kypré tvary byly v té době tak populární. Naše děti, a nejen ony, se v recenzované publikaci mohou o této kapitole našich dějin dozvědět poutavou formou velmi mnoho a kniha může sloužit i jako vhodná školní učebnice. Kromě architektury popisuje i dobové reálie, rozložení náboženské scény, včetně kapitoly o protestantismu, tajných nekatolicích či Janu Amosi Komenském a o jeho škole hrou. O pronásledování protestantů píše katolický autor poměrně kajicně, na druhou stranu zase může nám protestantům pomoci odbourat některá „jiráskovská“ romantizující klišé o katolické církvi a kultuře.

Jan Kirschner

Martin Bedřich: *Po stopách baroka v Čechách*.

Praha, Portál 2017, 144 s.

Jak funguje moc

Sborník textů z farářského kurzu 2017

Přednášky a diskuse na témata: Boží království a lidské dějiny (Petr Pokorný), Moc Číny (Olga Lomová), Jakou moc mají média? (Alexandr Mitrofanov), Moc sborová (Jana Hofmanová, Tomáš Bísek, Jana Šarounová, Aleš Drápal), Moc a bezmoc české reformace (Ota Halama), Ovládnout, přesvědčit, nebo osvobodit? (Petr Kratochvíl), Jak se dělá parlament (Ivan Gabal), Duchovní vedení a doprovázení (Aleš Opatrný), Zkušenost s mocí veřejné ochránkyně práv (Anna Šabatová), Není moci, leč od Boha? O mravnosti a nemravnosti moci (Jindřich Halama).

Uspořádal Matěj Opočenský

*Knižnice Spolku evangelických kazatelů č. 22,
brož., 112 stran, Cena 129 Kč, u EMANa za 106 Kč.*

Objednávejte na <http://eman.evangelnet.cz>

POSLEDNÍ SLOVO

Žijí svou vírou teď, dnes, tady

Jaký je tu heslo na wi-fi? Potřebuju se podívat na zápis z minula...”

„Úvodní ztišení bude z knihy Marka Váchy *Nevyžádané rady mládeži...*“ „Fakt to čtete? A co na to říkáte? Mně to vůči vám přijde dost drsný!“ „Je, ale je to dobrý.“

„Tak mě napadlo, že bychom mohli napsat staršovstvu děkovný dopis, že jsme vděční, že máme u nich zázemí, že si toho vážíme a nepovažujeme to za samozřejmost.“

„Můžu ti nějak pomoci?“

„Stihneš zítra před poradou nakoupit? A bez toho, abys musela spěchat?“

„Neměla bys dneska před confirmákem chvíli čas, že bychom si někde sedly a pobavily se o té prezentaci pro staršovstvo? Potřebovala bych trochu poradit.“

„Mohl bys v neděli při bohoslužbách číst z Bible?“ „Jasně, moc rád!“

„Máš to tu. Ještě to ale projdi, kdyby tam bylo něco špatně nebo nesrozumitelně nebo prostě tak. A na tu zpověď přijdu v úterý okolo 14:45, ještě upřesním podle toho, jak budu stíhat.“

„Ahoj, já bych chtěl vědět, za kolik korun bych si mohl v kostele koupit Bibli, protože doma máme jenom jednu.“

Žijí se svým mládím v církvi. (I mimo ni, samozřejmě!). Potkávám je ve sboru, v SOMu (seniorátní odbor pro mládež), v COMu (celocírkevní odbor pro mládež) i při nejrozličnějších setkáních. Komunikují hodně přes Facebook a někdy mě tím štve, to mám jako být připojena pořád?! Asi jo, přiměli mě, abych si pořídila *Messenger*. Jejich zprávy i rozhovory s nimi jsou ale většinou radostné. Žijí svou vírou teď, dnes, tady. Jsou různí. Inspirativní. Nápadití. Akční. Laskaví. I jiní, někdy málomluvní, unavení, znudění. Ale jsou! Bohu díky za ně!

Saša Jacobea

seniorátní víkend mládeže 2017 ve Svitavách, foto Benjamin Skála

Evangelický měsíčník

ČESKÝ BRATR

vydává Českobratrská církev evangelická

REDAKČNÍ RADA

šéfredaktorka: Daniela Ženatá
redaktorka: Jana Plíšková
členové: Romana Čunderlíková,
Gabriela Fraňková Malinová,
Jiří Hoblík, Jan Kirschner,
Ondřej Kolář, Tomáš Pavelka,
Lenka Ridzoňová,
Adéla Rozbořilová, Adam Šůra,
Jana Vondrová

NA OBÁLCE

Foto Benjamin Skála

REDAKČNÍ UZÁVĚRKA

březnového čísla je 18. 2. 2018

DISTRIBUCE PRO

ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ

elektronicky a ve zvukové
podobě: Diakonie ČCE,
Klimentská 18, 110 05
Praha 1, tel.: 222 316 306,
732 324 956
e-mail: szp@diakonie.cz

TISKNE

OPUS v.d.i.
Janáčkovo nábřeží 1075/27
150 00 Praha 5

ČASOPIS

(ev. č. MK ČR E810), vychází 12x
ročně, jednotlivá čísla 25 Kč,
předplatné 290 Kč,
do zahraničí 790 Kč.
Informace o předplatném podá,
objednávky rozšiřuje
(i do zahraničí) redakce.

ADRESA REDAKCE

Jungmannova 9, p. p. 466,
111 21 Praha 1,
tel.: 224 999 236,
e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,
www.e-cirkev.cz
/ Co děláme / Média /
Církevní tisk / Český bratr

www.ceskybratr.cz

- listovací aplikace
- audioverze
- řazení podle rubrik
- odkazy na jednotlivé příspěvky

Cyklus témat pro rok 2018 bude zaměřen na sté výročí založení Českobratrské církve evangelické. Číslo 3/2018 bude mít název „Kaplani“.

ISSN 1211-6793

Stavíme Oázu míru v poušti
uprchlického tábora. Přidejte se.

postnisbirka.diakonie.cz

29. 4. – 4. 5. 2018
Sola fide, Janské Lázně

Život začíná v 99 aneb 100 let ČCE

VEDENÍ POBYTU: Naděje Čejková

PŘEDNÁŠEJÍCÍ: Miroslav Čejka, Alena Fendrychová,
Martin Fendrych, Filip Susa, Ondřej Titěra

BIBLICKÝ PROGRAM: Pavel Kašpar

Pobyt bude zahájen v sobotu 28. dubna společnou večeří,
ukončen bude v pátek 4. května po obědě. Cena za celý
týdenní pobyt včetně stravy je 3.000 Kč.

Přihlašujte se do 13. dubna 2018 on-line na adrese
<https://prihlasky.srcce.cz/akce/146-zivot-zacina-v-99>,
e-mailem (vychova@e-cirkev.cz), nebo poštou na adresu:
Oddělení výchovy a vzdělávání, Ustřední církevní kancelář,
poštovní příhrádka 466, Jungmannova 9, 111 21 Praha 1.
Pozvěte i své mimocírkevní přátele!